Directeur-Propriétaire
et Gérant-Responsable
AHMED IHSAN

Bureaux :
Nouri-Osmanié
Stamboul

24me Année.
Tome XLVII

Téléphone: Stamboul 1444

Adresse Télégraphique
SERVETFUNUN--Cons/ple

ثروت فنون

پنجشنبه کونلری چیقار ، مصور عثمانلی غزته‌سیدر

SERVET-I-FUNOUN
Illustration Ottomane paraissant le Jeudi

صاحب امتیاز ومدیر مسئول :
احمد احسان

مطبعه‌سی :
اسکی مکتب ملکیه قارشیسنده

یکرمی دردنجی سنه
قرق یدنجی جلد

تلفون نومروسی
استانبول : ١٤٤٤

تلغراف آدره‌سی :
استانبول : ثروت فنون

№ 1207

پنجشنبه ١٠ تموز ١٣٣٠ — ٢٩ شعبان ١٣٣٢

عدد ١٢٠٧

سلطان محمد خان خامس حضرتلری
S. M. I. Le Sultan MEHMED V.

MILLI KÜTÜPHANE·ANKARA·1946·

باغبستان خانمك مطبعه‌مزی زیارتی

آوروپای روسیه‌نك نقطهٔ انتهاسنده وترکستان ایله بخارایه کیدن دمیر یولك کذرکاهنده کائن اولوب اهالیسنك بر قسم مهمی مسلم اولان «اورنبورغ» بلدیه‌سی دارالمعلماتی مدیره‌سی باغبستان خانم افندی برهفته‌در شهرمزده مسافر بولنیور. مجلس مبعوثانك برجلسه‌سنده حاضر بولنه‌رق مذاکراتی استماع ایلمش ومجلس مبعوثان عثمانی‌نك مذاکراتنی استماع ایدن ایلك اسلام خانمی اولمق شرفنی احراز ایتمشیدی .

مطبعه‌مز دخی باغبستان خانم افندی حضرتلرینك زیارتنی قبول ایله مفتخر اولمشدر . مشارالیها رفاقتلرنده درسعادت دارالمعلماتی مدیره‌سی خانم افندی ورفیقهٔ سیاحتلری وکندی طلبه‌لرندن خدیجه خانم اولدیغی حالده دون اوکله‌دن صوکره مطبعه‌مزی تشریف ایلدی ؛ مطبعه‌مزك دستکاه طبعلرینی ، مجلدخانه‌سنی ، هرلساندن مرتجخانه‌سنی والکتریق وفوطوغراف آته‌لیه‌رینی کزدیلر. یوزقرقه قریب اولان عمله‌مزی ، دستکاهلری باشنده سیر ایلدیلر . برمدت دخی کندیلریله مصاحبه سعادت وشرفنی دخی احراز ایله‌دك.

بوملاقات بزده پك درین برذوق وامیداویاندردی . عنصر اسلامه منسوب قادینلرك عالم علم واقتصادده نائل انتباه اولمغه باشلادقلرینك اك بیوك دلیلی روسیه‌دن مملکتمزه کلن بو دینداشمز خانمی آره‌مزده کورملك اولمشدر . چارهٔ فلاح وسلامتمزی علماً واقتصاداً تعالیده؛ بوتعالی‌یه مانع اولان اعتقادات باطله وعنعنات قدیمه‌نك چکنه‌نوب کچیلمسنده کوردیکمز ایچون باغبستان خانمك زیارتی اسلامارك تعالیات علمیه واقتصادیه‌سنك اك جلی براثباتی اوله‌رق تلقی ایلیورز ؛ خانم افندی روسیه‌ده‌کی اسلام قادینلرك بزلردن چوق ایلریده اولدیغنی وخانملرك اورالرده یالکز مستهلك وضعیتده قالمدقلرینی بزه اکلاتدی . ترکلرك قادینلق عالمنه نمونهٔ امتثال اولمق اوزره روسیه‌دن باغبستان خانم افندی ایله بزه‌کلن جسارت مدنیه و صلابت علمیه‌یی کمال خلوص قلب ایله سلاملارز .

بوغاز ایچی و شرکت خیریه

شرکت خیریه ترکلرك یکانه مؤسسهٔ صناعیه و تجاریه‌سیدر . نصف عصر اول بر قاچ ارباب همت طرفندن تأسیس اولنان بومؤسسه‌نك سرمایه‌سی ، هیئت اداره‌سی ومدیر عمومیسی ترك وعثمانلیدر . اللی التمش سنه‌در مملکتمزده تأسیس اولنمق استلمش اولان شرکتلر میانده بقا بولمش وجداً ترقی ایتمش . خصوصاً داخلی سرمایه‌لرینی مستفید ایلمش شرکت خیریه‌دن ماعدا بر مؤسسهٔ محلیه موجود دکلدر . بوکا کلنجه‌یه قدر چوق شیلر قوروملق استلدی ، چوق تشبثلر اولدی؛ فقط هیچ بری پایدار اوله‌مه‌دی. شرکت خیریه‌نك تأمین بقا ایلمش و منتظماً ترقی ایلمش اولمسی پك چوقلرك ظنلری کبی ساده امتیازینك اهمیتندن ورقابتدن مصون اولمسندن متولد دکلدر؛ نیجه بویله مصون رقابت امتیازلر بیلیورز که اوارهٔ‌سی المزده اولدیغی ایچون یا کلاً باتمش ، یاخود براجنبی‌یه دور اولنمش ویاخود نیم مرده حالد اورته‌ده قالمشدر . بناءً علیه بلاتردد دعا ایلیورز که شرکت خیریه‌نك یکانه برمؤسسهٔ ملیه اوله‌رق بقاسی ، تعالیسی نه امتیازندن نه‌ده سرمایه‌سنك کثرتندندر ؛ او ، آنجق برقدر سایه‌سنده حیاتنی تمدید ایتمش وتعالی ایتمش‌در . اوقدر ایسه :

انتظام اداره وحسن اداره

دن عبارتدر .

آوروپا ارباب اقتصادی شرکتلر حقنده بردستور وضع ایلمشدر ؛ او دستور ایسه برشرکتك موجودیت وسرمایه‌سی ایله اورایه تعیین اولنان مدیرك قابلیتی آره‌سنده کی مناسبت فوق العاده واهمیت متساویه‌در ؛ یعنی اونلر شرکت سرمایه‌سنك نصل بیوك برقیمت مالیه‌سی وارسه مدیرك دخی عیناً اویله برقیمت معنویه واداریه‌سی واردر دیورلر . دها دوغریسی

سرمایه مساوی مدیر!

دستور ریاضیه‌سنی وضع ایلیورلر . بودستورك اهمیت واصابتی بزم مملکت کبی هنوز طریق سعی وغیرته کیرن یرلرده صوك درجه‌ده‌در . زیرا بزده برمؤسسه‌یی قورمق ایچون سرمایه بولمق قابلدر وبلکه قولایدر . فقط مؤسسه‌یی یوروتمك ایچون لازمکلن وهنوز بزده موجود بولنمیان وسائطی بولمق واشخاص یتیشدیرمك وصوکره اونلری حسن استعمال ایتمك فوق العاده مشکلدر.

ایشته شرکت خیریه بدایت تأسسندن صکره حسین خاکی افندی مرحوم کبی جداً مقدم . فعال عزمکار بر مدیره مالك اولمق بختیارلغنی احراز ایله محافظهٔ حیات ایدیکی کبی شمدی دخی مرحومك یتیشدیروب شرکت خیریه‌یه اك بیوك میراث اوله‌رق براقدیغی علی حسین بك کبی ترقیپرور و افکار باطله وعتیقه‌دن متحاشی بر مدیره مالکیت ایله بوآن موجودیته قوت ویریور .

علی بك افندی شرکت خیرنك صوك سنه‌لردکی ترقیاتنك سائقیدر؛ مدیرك اجرا آتنی هرآن تقویه ایتمك اوزره برده ترقیپرور مجلس اداره‌سی واردرکه اونك قوهٔ حقوقیه واداریه‌سنك اهمیتنی اثبات ایچون دخی ریاستك نجم الدین منلا بك افندی‌یه محول اولدیغنی سویلمك کافیدر .

شرکت خیریه بودفعه تاریخچهٔ حیاتی واجراآت مادیه وفنیه‌سنی مصور اوله‌رق بزه مهم بر اثر بخش ایلیور . بواثر قوجه‌مان جلددر ؛ یوزدن فضله رسم ووحه‌یی حاویدر ؛ بو اثرك مطالعه‌سی بتون مشتاقان فن اقتصاده لازمدر . اثر ارقامه مستند اولمق اعتباریله اهمیت قطعیه‌یی حائزدر . بونی قارئلریمزه توصیه ایدرز ویکانه مؤسسهٔ ملیه‌مزی موفقیتندن ناشی تبریك ایدرز .

احمد احسان

آت باشی برابر

قیزلر وارککلر

اکر برقونفرانسجی اولسه‌یدق وبوآرالق برقونفرانس ویرمکده فرصت بولسه‌یدق: « خانم افندیلر! بك افندیلر! آت باشی برابر..» دییه سوزه باشلامق ایسترديك ... وبوزمین‌ده سوزه باشلایه‌رق یورودیله‌جك اولان محاکمات ومطالعات‌ده « جسارت مدنیه » ده موضوع بحث اولامازدی .

احتوا ایتدیکی بعض اساساته کوره ، بوس بونون یکی خطوه‌لر آتیدیغنی کوسترمکده اولان حکومت حاضره‌نك بیاننامه‌سنده : « قیزلر وارککلر ساحهٔ معرفت‌ده آت باشی برابر یورویه کلر!» دنیلیوروبونکله قیزلرك وارککلرك تحصیل وتربیه‌سنده، تکملات فکریه وترقیات عصریه‌یه موافق بر قاعدهٔ اساسیه قبول و اعلان ایدلمش بولونیور . بیاننامه‌نك بو فقره‌سی ، مملکتمزك فیض وانکشافنی قیزلرك تعلیم وتربیه‌سنده، قادینلرك حیات عمومیه‌یه تمامیله اشتراکنده کورنلری ممنون ایده‌جکنده شبهه یوقدر. بو ممنونیتی حس ایتدك . آتی‌یه دوغرو امیدوار نظرلر عطف ایله‌دك .

قیزلرك وقادینلرك ساحهٔ معرفت‌ده ارککلرله آت باشی برابر کیتمه‌سی ، تحصیلك بوتون شعبات تالیه وعالیه‌سی قیزلره وقادینلره‌ده کشاده ایدلمه‌سی دیمك‌در . برحکومت بواساسی قبول واعلان ایدنجه بوتون ایجاباتنی ده تطبیق ایتمك لازم کلیر؛ واقعا استحضارات ایچون بلکه برآز زمان ایستر . فقط ترقی وتکامل احتیاجی بزده اوقدر مبرم واوقدر عاجل‌درکه بودستورك فعلیات وتطبیقاتی وثمراتی ، بك بطی اولان تأثیرات زمانه‌دن بکله‌مکه بزم نه وقتمز قالمش‌در . نه‌ده صبریمز ...

بزده تعصب وجهالت اوته‌دن بری حکمران اوله‌کلمش‌در . فقط بوکونکی تعصب وجهالتی، مثلا پك اوزاغه کیتمه‌دن، سلطان سلیم ثالث وحتی سلطان محمودخان عدلی زماننده‌کی تعصب وجهالتله‌ده قیاس ایده‌میز .. ایستر ایسته‌مز ، زمانك ترقیات وتکملاتی بطیٔ اولمقله برابر ، بوخصوصده‌ده تأثیر کوسترمش‌در . اقوام متمدنه ایله شرقك روابط ومناباتی آردقجه ، وسائط نقلیه سرعت وانتظام کسب ایتدکجه، فن ومعرفتك، حکمتك آز چوق روحندن، اساسندن متأثر اولانلر محیطمزده کورولدکجه، متعصب وجاهل خلق‌ده کیتدکجه حشونتنی تدیله مجبور اولمش‌در . حس موجودیت خواه وناخواه ، بزی احتیاجات عصریه‌یه توفیق حرکته مجبور ایده‌جك ؛ فقط بز ، قوت وقدرت صاحبی ، سربستیٔ واستقلالنه مالك، برملت اوله‌رق تأمین موجودیت امله‌ده‌یز.. بوامله حاصل ایده‌بیلمك ایچون پك چوق وپك قیمتدار زمانلر غائب ایندك وپك مهم ضایعاته وپك الیم مصائبه اوغرادق... ضایعات ومصائبمز اودرجه‌یی بولدی که آرتق نه ضایعاته تحمل ایده‌بیله‌جك قوت وقدرتمز ، نه‌ده فلاکتلری ومصیبتلری چکه‌بیله‌جك وازاله ایده‌جك درمانمز ، واسطه‌مز قالدی ... بوجهتله ترقیات وتکملاتی، زمانك تأثیر بطیئندن بکله‌مکی ، امل موجودیت ایله تألیف ایده‌میز ، اقتصادیات واجتماعیاتده ، بوتون جهانه شامل اولان حرب عمومیٔ دائمی‌ده، احراز موفقیات ایده‌بیلمك ایچون هرشیٔدن اول ، تعصب وجهالته قارشی اعلان حرب ایده‌رك بزی شمدیکی‌یه قدر ایلریله‌مك‌دن منع ایتمش . زمانك تأثیراتی تسریع وتعجیل ایتمك‌دن آلیقویمش ، بوتأثیراتی ، بالعکس ، تأجیل واطفایه چالیشمش اولان تعصب وجهاتی آرتق تمامیله مغلوب وامحا ایتمك خصوصنده عزم وجسارته خلل ویرمه‌ملی ، نقصان ویرمه‌ملی‌یز ...

دورهٔ مشروطیت‌ده، اساسلی انقلاباته هنوز باشلایورز. بویله فرض ایده‌لم ... روش احوال وتشبثات اخیره‌ده بو فرض‌ده حقسز اولمادیغمزی کوستریور . بونکله برابر بوالتی سنه ایچنده بزده قادینلق وقادینلر جریاننك تدریجاً قوت واهمیت کسب ایتمش اولدیغی، قیزلریمزده ، وقادینلریمزده ، بویوك برانکشاف فکری ایله بی پایان برامل تحصیل وعرفان حصوله کلدیکی ، قابل انکار دکل ، شایان افتخاردر .

خانملرك تشبثات مهمهٔ اجتماعیه واقتصادیه‌سندن باشقه ، دارالفنون‌ده خانملر ایچون کشاد ایدلمش اولان درسلرك حاصل ایتدیکی تأثیرات حسنه‌ایله، خانملرده بودرسلره دوام وتعلم خصوصنده کورولمش اولان جدی وعزمکارانه شوق امل مدرس ومعلملرك فوق العاده تقدیراتنی جالب اولدقدن باشقه اهمیتلی برصورتده نظر دقتلرینی آچمش اولدیغنی اکلادق .

طبیب فاضل ومحترم بسیم عمر پاشانك تدریساتنه دوام ایله خسته باقیجلق‌دن دیپلوما آلمش اولان خانم افندیلرك اسملری مفخرانه اعلان ایدلمش ایدی . بوحادثهٔ اجتماعیه‌یی‌ده هم بویوك برافتخار ، هم‌ده بویوك براهمیتله کورمك وتلقی ایتمك لازم ... خسته باقیجلق‌دن دیپلوما آلان خانم افندیلر ، بومحیطك خصائل علویه وفضائل انسانیه ومدنیه‌ایله ممتاز ویوکسك طبقه‌سنه منسوب ایدیلر . بزده حیات نسوانده ، بویله منور وعالی خانملرك پیشوا اولمالری ، تسلیم اولونورکه ، یالکز بزی برحس مفخرتله متحسس ایتمکله قالامماز . استقبال ایچون ، بالخاصه ترقیات وتکملات نسوانیه خصوصنده ، بزه عبرت ویردیکی کبی پك بویوك امیدلر بخش ایدر. حکومتك وکلای ملت مواجهه‌سنده اوقودیغی ، تقدیره ، امن واعتماده مظهر اولدیغی بیاننامه‌سنده دارالفنون درسلرینك خانملر وخانم قیزلر ایچون انتظام التنه النه‌جغی ودارالمعلماتك جدی اصلاحاته معروض اوله‌جغی تأیید ایدلمش‌در . واقعا ساحهٔ معرفتده قیزلریمزله کنجلریمزی هم عنان بولوندیرمق ایچون اول باول معلمه ومربیه‌لره محتاج اولدیغمزی ومعلمه‌لر ومربیه‌لر یتیشدیرمك

عثمانلی وترك خانملری اسبركمه درنكی استانبول سركیسی
La Vente de Charité organisée par la Société des dames turques au profit des orphelins Ottomans.

ایچون بوتون غیرتمزی بو نقطه‌یه توجیه ایتمه‌مز لازم كلدیكنی تصدیق ایده‌رز. انجق، بو كون تحصیل عالیی تعقیب ایده‌بیله‌جك درجه‌ده حائز معلومات اولان قیزلریمزه ، هنوز عددلری محدود اولسون ، قیزلرله ارككلرك تحصیل وتعلیمده ، ساحهٔ معرفتده مساوات كامله‌سنی تأمین ایدن بر دستوری قبول و اعلاندن صوكره ، تحصیل عالی درسخانه‌لرینی آچمامق دوغرو اولورمی ؟ اول امرده عقله كلن‌ده طب فاكولته‌سی‌در . بز دها نیجه بر ، اوروپا دارلفنونلرنده اكمال تحصیل ایتمش اولان ومملكتمزده اجرای طابت ایتمك ایسته‌ین طبیه‌لری رد ایده‌بیله‌جكز . بومسئله‌ده محتاج تأمل‌در . بر ان‌اول طب فاكولته‌سنی خانم قیزلریمزه آچه بیلمك ، یالكز، قبول ایدلمش اولان و تطبیقاتنه قابلری میل ترقی ایله چارپانلرك صبرسزانه انتظار ایتمه‌لری طبیعی‌بولونان قیزلرك واركلرك ساحهٔ معرفتده مساواتی ، مساوات حقوقی اساسی ایجابندن دكل‌در ؛ بلكه مملكتك وملتك پك مهم بر مسئلهٔ حیاتیه‌سیله، موجودیتی ایله علاقه‌داردر.

مجلس مبعوثان كرسیسنده ، ماليه ناظر محترمی جاوید بك افندی‌نك ، صحیه مدیر عمومیسی دوقتور اسعد پاشانك ، صحت عمومیه‌یه دائر پك مؤثر سوزلرینی دیكله‌یوب‌ده ، یاخود غزته ستونلرینه كچن ضبطلری اوقویوب‌ده پك‌درین‌اسفلره دوشمه‌مك قابل دكل‌در . عرق هزاله اوغرایوب‌ده محو وپریشان اولمق تهلكه‌سی التنده بولندقجه ، نیجه آلام ومصائب مرضیه عرقی كمیروب بیتیردكجه ، پك‌واسع بر صورتده اجرا اولوندیغی اكلاشیلان اسقاط جنین‌دن باشقه ، برده اطفال‌ده ، حتی‌بعض یرلرده یوزده یتمش درجه‌سنه قدر واران ، دهشتی تویلری اورپردن وفیاتك اوكی النما نجه ، مملكتك مدافعه‌سی یاخود اعماری ایچون صرف اولونان پاره‌لر ، غیرتلر نه‌یه یارار ؟ ملت ضعف وهزال ایچنده بیتدكدن صوكره احضار اولونان وسائط مدافعه ، اسباب عمران

شركت خیریه سالنامه‌سنك وظیفهٔ ترتیبه‌سنی درعهده ایدن ایشلتمه مدیری عزت ك

تركستان چینی‌ده (قولجه) شهرنده بر جامع شریف
Une Mosquée à Kouldja

تهیی محافظه ایده‌جك ، كیمی رفاه وسعادته مظهر قیله‌جق ؟ . .

آناطولی‌نك ، آفات مرضیه‌سنه برچارهٔ عاجل بولمق ایچون واقع اوله‌جق تشبثات مهمه‌ده ، عائله‌لرك حریمنه داخل اوله‌رق قادینلرك اجتماعی ، مرضی بوتون دردلرینی اكلایه‌بیله‌جك اولان كیملردر ؟ اكر بر آز اول طبیبه‌لر یتشدیره‌رك اونلری مملكتك هركوشه‌سنه كوندرمزسه‌ك ، عائله‌لرك اك محرم كوشه‌لرینه كیره‌بیله‌جك اولان بو طبیبه‌لر واسطه‌سیله اجتماعی ومرضی بوتون دردلری حقیله‌اكلایه‌مازسه‌ق دردلره جدی دوالر بوله‌بیلیرمی‌یز وباشقه واسطه‌لرله ، محرمیت عائله‌یه صوقولمش اولان دردلری اكلایه‌بیلیرمی‌یز ؟ ...

نفوسمزك ، یالكز ابه‌سزلك یوزندن اوغرامقده اولدیغی ضایعات ایچون بر ایستاتستیق یاپمق ممكن اولسه‌یدی ، بعض

تركستان چینی مسلمانلری — حریت پرور جنرال فولن
Généeral Foulin

تركستان چینی‌ده (قولجه) شهرنده بر جامع شریفك مدخلی
L'entrée de la Mosquée Kouldja. en Chine.

ایشیدیلن سوزلردن استدلال اولوندیغنه كوره، پك بویوك بر فاجعهٔ ملیه . بر بلیهٔ مدهشه قارشیسنده بولوندیغمزی اكلاردق ...

والحاصل ساحهٔ معرفتده ، قیزلرله اركلرك مساوات حقوقی قبول و اعلان ایتمك بزجه مهم وبویوك بر خطوه‌در . بودستورك فعلیات وتطبیقاتنده، عزم وتشبث مجددانه عامل اولمق، آرتق تأنی وتردد دورینی قاپامق لازم‌در كه بر آن‌اول یالكز حیات اجتماعیه واقتصادیه‌مزی دكل، حیات عضویه‌مزی‌ده قورتارابیله‌لم.

ساحهٔ معرفت . ساحهٔ موجودیت دیمك‌در . معرفت بوكون موجودیتی تأمین ایچون الزم‌در. ساحهٔ معرفتده قیزلرله اركلری آت باشی برابر یوروتمك دستورینی قبول ایدنجه ، هیچ شبهه یوق‌كه موجودیت ملیه‌نك ، مساعیٔ عمومیه‌نك ، اجتماعیات واقتصادیاتك بوتون ساحه‌لرینی‌ده قیزلریمزه وقادینلریمزه آچاجغز؛ ومطلق آچاجغز . چونكه آرتق اكلادق‌كه بر باجاغی مفلوج ، برقولی مفلوج ، یاری بدنی ، یاری دماغی مفلوج برشخصك یورومه احتمالی یوق‌در .

محمود صادق

تركستان چینی مسلمانلری — قولجه‌ده چینلی مسلمان ایزجیلر
Les éclaireurs musulmans en Chine.

أدبای غربیه

برنارد شاو

یازیلرمك قیمتسزلكنی بیلدیكم ایچون اونلره، تشریح وتدقیق ایتمك ایستدیكم شخصیتلرك عظمتی وتزدمزده‌كی مجهولیتلریله بر اهمیت بحث ایتمك ایستیورم . موریس مه‌ترلینقك عجیب اولدیغی قدر مهم وفائده آور سجیه‌سندن صوكره ، قارئلرمه ، اثرلری كندی مملكتنده دكل ، عینی زمانده بتون آوروپا و آمریقاده پك زیاده حرمت ورغبته مظهر اولان انكلیز حكایه وفاجعه نویسی برنارد شاوك حیات أدبیه‌سندن بحث ایده‌جكم . حال حاضرده رودیارد كیپلینغ ، وه‌لس كبی اك معتنا مشاهیر صره‌سنده تعداد اولنان برناوشاو ، شهرت وموفقیتنی بالخاصه صوك اون سنه‌به مدیوندر . زیرا ، بریتانیانك عنعنهٔ اخلاقیه وتزاكت اجتماعیه‌سنه بردن پك‌ده تبعیت ایده‌میه‌ن بوقوجه ایرلانده‌لی اوتوز بش سنه‌در یازی یازدیغی بر دوزینه‌دن فضله كتاب نشر ایتدیكی حالده یقین وقته قدر مهم برموقع أدبی قزانه‌مامشدی. بوده ، بالخاصه آنغلو-ساقسونلرك پك زیاده استیناس پیدا ایتدیكی افكار واساسانه اعتراض ایتمه‌سندن نشئت ایدییوردی . مثلا ؛ ایلك دفعه، كندی كوچیجك وطنی ضبط وغصبه سبب اولان [جهانكیرلك imperialisme] سیاستنه مخالف وترك تسلیحات فكرلرینه موافق [أسلحه وانسان] نامنده براثر یازمشدی . بوراده ؛ « جسارت وشجاعت، قورقونك شدیدانه و عضوبانه تظاهراتندن بشقه برشی دكلدر ، چونكه محاربلر، دشمنلرینك أولومیله كندی حیاتلرینك قورتوله‌جغنی بیلدكلرندن دها جسورانه مدافعه ایتمكله أولدیرلمكدن اودرجه قورقدقلرینی اثبات ایتمش اولیورلر. یوقسه مظفریت ومغلوبیتی عقلنه كتیره‌ن هرحالده پك آزدر . » دییور. طبق تولستوئی كبی، میدان حربه جبخانه یرینه چیقولاته‌وپیسكوی ایله مجهز اولدیغی حالده كیدن بر یوز باشی‌یی كتابنه قهرمان اتخاذ ایدییور .

برنارشاوك حیاتی، مشاهده وترصدی‌دوبلندن باشلار ، فقط بوبزم كبی صرف اوزاقدن اجرا ایدیلان برتدقیق دكل ، بالعكس بالذات یشانلمش واشتراك ایدلمش برتجربه‌در . املاك تجارینك یازیخانه‌سنده امرار ایدیلان اوایلك سنه‌لر . . صوكره لوندره‌ده – وه‌لس كبی – الكتریق ماكینستلكی ایله كچیریلان زمانلر . . حیات اجتماعیه‌یی هیئت عمومیه‌سیله ادراكنه وسیله اوله‌رق بالاخر اثرلرنده‌كی موفقیتی تأمین ایتمشدر . بوصره‌لرده احتیاج روحیسنی تطمین ایتمكده اونوتمامشدی . معیشتلرینی تأمین ایچون موسیقی درسلری ویرن والده‌سندن پیانویی مكمل صورتده اوكرندی . فقط چهرهٔ طالع كندیسنه قولای قولای تبسم ایتمدی . ایلك شهرت ومظفریتنی پك كوچلكله استحصال ایده‌بیلدی . چونكه بوسفر ، ایلك أثرنده ابراز ایتدیكی حرب علیهدارلغنی بسبتون تشدید ایده‌رك ، فضیلت مضحكه‌سنك تولید ایتدیكی عدم مساواته لعنت ایتمكه باشلامش، بتون مغناسیله « سوسیالیست » كسیلمشدی. آرتق پیه‌سلرنده ، حكایه‌لرنده ، مقاله‌لرنده « اجتماعی یلانلر » آچیقدن آچیغه اعلان خصومت ایتمكدن چكنمیوردی . بوسو-سیالیزم فعالیتی أثناسنده« وه‌لس »ه تصادف ایتدی . فقط ایكیسنك سجیهٔ اخلاقیه‌سی یكدیكرینه توافق ایتمیوردی . « وه‌لس » حال حاضرك سعادت ویانجرتندن پك چوق متأثر اولیه‌رق استقباله وقف نكاه ایدییور ، برنارشاو ، ایسه حالدن‌ده آتی‌دن‌ده امید وار كورنمه‌رك دائما مأیوس ومضطرب اولیرردی . بوحیزله بر حكایه وایكی تیاترو یازدی . اوچی‌ده كندیسنك تام سوسیالیت اولدیغنه دلالت ایدییوردی . « غیر اجتماعی سوسیالیست » نامنده‌كی اثرینك قهرمانی « تری فوزیس » بیوك برثروته لطیف برزوجه‌یه صاحب ایكن ، كوندن كونه پك زیاده شیوع بولمقده اولان سو-سیالیزمی تدقیق ایتمش، كندی اومعظم ثروتنك ، بیچاره عمله‌نك، زواللی قادین وچوجقلرك سعیندن چالنان حصهٔ غیر مشروعه‌دن تشكل ایتدیكنی آكلایه‌رق ثروتنی ، واو ثروت دولاییسیله مالك اولدیغی زوجه‌سنی ترك ایدرك صحرالره فرار ایتمش برحقشناسدر. فقط ، صوكره‌لری بوحیاتك ممكن اولیه‌جغنی ادراك ایتدیكندن تكرار عودت ایده‌رك حقیقی سوسیالیزمك تفوق وغلبه‌سنی تأمین ایچون چالیشمغه باشلامشدر ایشته ، بوراده‌كی « تمثال » تمامیله محرر اثردر .

اثرلرینك بردیكر خاصهٔ ممتازه‌سی‌ده بالخاصه «هجوی» اولمقدر. پیه‌سلرینك ، حكایه‌لرینك اك ، روحلی نقطه‌لرنده انكلیز حیات اجتماعیه‌سنك معلول بولندیغی مرضلر برر برر تشریح ایدلمشدر . [Candida] سی ، ریا وتملق ایچنده یشایان برحیاتدن برشی آكلادقلری كبی ، هركس‌ده آكلامقدن منع ایدن راهبلر علیهنه یازلمش مكمل بر « هجونامه » در. دینك حقیقتنی ادراك ایده‌مدیكی حالده هر بازار برچوق خلقك اورته‌سنده ایراد موعظه ایتمكدن چكنمیان ، فقط روح انسانی‌یه هیچ برنفحهٔ لاهوتی أوفورمه‌ین برراهب.. صوكره اونك لطافت وجهیه ومونست جسمانیه‌سندن خوشلاندقلرندن دولایی كلیسادن عادتا چیقمق ایسته‌میه‌ن قادینلر.. پیه‌سنك اك معتنا اشخاصنی تشكیل ووقایعنی تجسیم ایدر . بوندن استنباط ایدیله‌جك نتیجه شودر : انكلیز هیئت اجتماعیه‌سی یالان وریا اوزرینه مؤسس برمحیط ایچنده یشامقده محرر ، اونی

دكل ؛ آه ، خایر ، ای كوزه‌ل قادین ! بو .. وبونلر ، هرشیدن چوق یاندیغ . . هرشیدن وبوتون احتیاجلردن زیاده یاشادیغم ونهایت بوتون وارلغمی دواناپذیر یاره‌لریله ، ناقابل‌نسیان صیزیلریله ایچدیكم دائمی وأبدی زهرلركدی‌كه ، منحصراً ومؤبداً قاناپاجق جریحه‌لری اوله‌دی وحالا یاشایور . نه‌دیدك؟.. «دوا كارزهرلر!..» اوخ ، أوه‌ت ، اك مؤثر زهرلرله تداوی ایدیله‌ن أك مدهش خسته‌لقلرك وجودینه بن‌ده ایمان ایده‌رم وبلكه‌سن ، بنی بوصورتله، یومؤثر زهرلرله تداوی ایتمك ایسته‌یوردك وایسته‌یورسك ؛ پك كوزه‌ل ، اویله اولسون ! آرتق بن‌ده بوتون تردد ، بوتون اعتراض ، استثنا قاپولرینی قاپایاراق هپسنی ، هپ بودیدكلریكی ، یورهاكار زهرلریكی قبول ایدییورم : بن سیكیرلی . . پك ، پك زیاده سیكیرلی‌یم ؛ هم وسبوتون باشقا ، بوتون سیكیرلیلردن وبوتون انسانلردن باشقا ، عادتا چیلغینجه برسیكیرلی ... ایشته اوهیچ بر وقتده یاشایامایاجغنه معتقد بر اصرارله ایمان ایتدیكك مرده‌زاد عشقمده ، ایشته هرثانیه سیلیك ومشوش افقلرده باشقا برخیال تعقیبله یورولان حسمده . . ایشته او هردقیقه درینلكنده باشقا برأمل آفلك احتفال تدفینی اجرا ایدیله‌ن مستهزی ، وحشی نظرلرم، زهرلی خنده‌لرم‌ده‌رأوت، بوتون تردد بوتون اعتراض، استثنا قاپولرینی قاپایاراق قبول ایدییورم، هپ سیكیرلیلك، هپ سیكیر علامتی... فقط اویله بر سیكیركه أبدیت قادار حیات اونك بردقیقهٔ تداوی وتشفیسنه كافی كله‌مه‌ز وكله‌مه‌یه‌جك . اویله برنوبت‌كه حسمدن ، عشقمدن تجرید ایتمكله دكل ، اونی كندی حالیله براقمقدن باشقا هیچ برشی تداوی ایده‌مه‌ز وایده‌مه‌یه‌جك واویله برحماكه، یالكز بنده ، بوصایدقلركله ، بوتون بو قبول ایتدكلرمله توأم دوغمش ، اونلرله یاشار واونلرله أوله‌جك ...

أوه‌ت شمدی بن‌ده ، بو ، صرف بر حمای عصبیتدن باشقا برشی اولامایاجغنده اصرار ایتدیكك مهم كشفكه، متین قناعتكه، أمین اطمئنانكه علاوه اولاراق اعتراف ایدییورم . ملك ! بن سیكیرلی .. پك ، پك زیاده سیكیرلی‌یم ؛ بنم بوعصبی حسلرم، حماوی عشقم هیچ كیمسه‌ده، أوت هیچ كیمسه‌ده تصادف دكل، قصور ، تخیل بله ایده‌مه‌دیكك تحف و نازك مخلوقلردر ، بنده یاشار وهیچ كیمسه‌ده بولونمادیغی ایچون ینه بنده أولور؛ دیمك‌كه بوغریب ونازان مخلوقلرك محبیسی‌ده ، ماحیسی‌ده بنم ... خایر ، هیچ‌ده حیرت ایتمه، بو، بویله‌در ایشته !.. سن اوحسی ،دیدیكك، عشق بیلدیكك شیئ ناصل بیلورسه‌ك ینه اویله‌بیل؛ نجه‌أك حماوی عشق ، معند ، مزمن برألم عصبیتدن باشقا ، هیچ برشی دكل !.. فقط بنم كبی بوسبوتون باشقا .. اویله برعصبیت‌كه أك دقیق ، أك نافذ نظرلردن قاچانلر بیله اوكا قارشی مكشوف و غیر مجهولدر ؛ أك رقیق ، أك حساس قلبلرك بیله سزه‌مه‌دكلری اونكله برابر یاشار واونی قاناتیر ؛دیمك‌كه كوره‌ن ، ایشیده‌ن،دویان برمریضم ، سیكیرلی‌یم .

باق ، آكلاتایم سكا: حسن، عشق، شاعر، رنك، عدد ... هرشیئك، هرموجودك، كوزلرندن قاچان وكورونمه‌یه‌نلرك بیله بنجه بر موقعی ، بر هویتی، امتیازی‌وار وهپ بونلر ، یالكز شخصمه منحصردر ؛ أوه‌ت ، هیچ بری باشقا بر آمرك اطاعتكاری، هیچ بر حكمك زبونی اولاماز ؛ بر رنك ، بنم تخصیص ایتدیكم هویت ممتازه‌ده وایسته‌دكلرمده بولونمالی .. باق ، یشیل سنده اولماسین: سن یشیل اولما ! اونك آغلایان وآغلار بر موقعی وار . برعدد، بر طاش ، بر یاپراق ونهایت بر كله‌بك بیله بنم ایسته‌دیكم ، بنم تعیین ایتدیكم ودائما اوراده كورمك آتشیله أریدیكم یرلرده كزینمه‌لی ، اوقادار !.. اكر آیریلیرسه ، أكر اوزاقلاشیرسه ...

شمدی‌ده سن كولدك وحالا كولیورسك ؛ فقط دها وار ، ملك ! باق، بر كله ، خیالی بیله‌طانیمادیغم ایچون سنه‌لرجه‌یانمامه.. بر سوز ، رؤیاده بیله كوره‌مدیكمی وحشی بر تهوره بوغمغه ، هردقیقه، مهیا بولونمامه كفایت ایده‌ر. آه ، یالكز اونلری صورما؛ بوسبوتون باشقادر ... خایر ، سن اصرار ایتمه ، بن اونلری‌ده سویله‌رم . شاعرمی ؟ بوتون شبانی ، بنلكنی ، مزهر أمللرینی زهرلی چیچكلردن أمه‌ن متورم بركله‌نك . . . حسنمی ؟ آه ، بر تبسم قدر یاشایامایان ومعطر توزلرندن باشقا هیچ بر شیئه تملك ایدیله‌مه‌یه‌ن صاریشین بر زامباق ... عشقمی ؟ ایشته وبلكه بونده هپ مشترکز ملك : سیاه ، مظلم ، درین ونهایت آجی ، قویو ، بوغوجی بر دومان ! ..

ارتق آكلادكیا . . آرتق بنلكندن طاشان بویوك ومتین قناعتك ، كوكسكی پارچه‌لارجه‌سنه دیدیكله‌ین اطمئنانكله أمین سك‌یا ! بن سیكیرلی .. پك ، پك زیاده سیكیرلی‌یم ؛ هم بوسبوتون باشقا ، بوتون انسانلردن وبوتون سیكیرلیلردن باشقا ، عادتا چیلغنجه برسیكیرلی ...

۲۸ شباط ۳۲۹ : مهردار . مدحت عمر

پولین آده‌لاید پانام

ازمیرلی بررروم قیزك سركذشتی

[ازمیرلی روم برعائله‌یه منسوب بر كنچ قیزك اوروپاده‌كی حیاتنه دائر . قیزك خاطراتندن اقتباس معلومات ایدیله‌رك مادام مارغریت پورادوفسقا طرفندن یازلش اولان اثردن:]

پولینك مراجعتی ، غران‌دوقك قلبنده براثر مرحمت حاصل ایتدی . غران‌دوق بوكونلرده قوبورغ شهرنده بولونمقده ایدی. زوجه‌سندن هنوز افتراق ایتمه‌مش ایدی . زوجه‌سنك قوبورغده بولونماسی‌وسیله‌سیله غران‌دوقده اورایه كلمش ایدی . غران‌دوق،

ایکی کل [برلوحه]

پولینك احوالندن خبردار اولونجه پك ممنون اولدی . چونکه قائن برادرینی هیچ سومه‌یوردی .

غران دوق قونستانتین، پولینك احوالنه واقف اولونجه قائن برادری دوق ارنستی مراد ایده‌رك دیدی که :

— التی کویلی یه حکمی کچن دوقك حرکتلرینی کورو . رمی سکز؟

غران دوق، بو وسیله ایله دوق ارنسته ایی بر درس ویره بیله جکنی دوشونه‌رك کولیوردی .

غران دوق ، پولین مسئله‌سنی میدانه آتارق قوبورغ سرایی آلت اوست ایتدی . سرای ارکانی کندیسنه رفاقت ایتمه‌لری ، کیدوب پولینی کورمه‌لری ایچون تضییق ایتیوردی . له‌ئوپولد ایله دیکرلری غران دوقك دعوتندن قاچیندیلر . غران دوق ، دوق ارنستك والده‌سی دوشسك برادری اولان قونت دورویسی مکلف آرابه‌سنه بیندیردی .

پولین ، پرنسلره مخصوص بر ارابه ایله ذوات مشهوره‌نك کندینی کورمکه کلمه‌لرندن اورکدی . جرأت وجسارتنك درجه‌سنی اورمان اکلادی . بر کوچوك چوجوق کبی تلاشه دوشدی . کندیسی بونلرك قارشیسنه چیقامایه‌رق والده‌سنی مسافرلری قبول ایتمکه مجبور ایتدی .

غران دوق پولینك چوجوغنی کورونجه تولارینی آچه‌رق :

— ایشته زواللی متروك برچوجوق . کل یاوروم . بنی اوپ دیدی .

چوجوغی اوپوب اوقشایوردی؛ دیزلرینك اوزرینه اوطورده‌رق سوییور ، صیچراتیوردی .

اختیار قونت رویس حیرتلر ایچنده قالمش ایدی .

غران دوق ، قونته توجیه کلام ایده‌رك :

— هر حالده بو چوجوق دوقك قاننندن اولدیغنده هیچ شبهه یوق . دیدی . . .

کوچك ارنست کرچك‌دن تمامیله باباسنه مشابه ایدی . غران دوق برطرف‌دن چوجغی اوقشارکن . دیکر جهتدن پولینك والده‌سنی درین‌دن درینه استنطاف ایدییوردی . قادینجغز دوقك اوچ سنه‌دن بری ناصل حرکت ایتدیکنی اکلاتیوردی . بالخاصه صوك زمانده نه‌یولده درشتانه معامله کوسترمش اولدیغنی سویله‌دی .

غران دوق ، اوطه ایچنده کزینه‌رك دیوردی که :

— بربابا ! بویله داورانسون !... بویله چوجوغنی آتان بربابا، بابامی‌در ؟ مادام قیزیکزی تطمین ایدیکز ... بن تکرار کلیر ، سزی کورورم . کندیسنك وچوجوغنك استقبالنی تأمین ایتمکه چالیشه‌جغم .

دوق ارنسته ، برادری له‌ئوپولد غران دوقك نه‌صورتده حرکت ایتدیکنی درحال خبر ویردی . دوق ، همان پولینك یاننه قوشدی . سیاسنه عادتا برماسکه طاقمش ایدی . چوجوغی اوقشایور ، پولینه قارشی ملایم وایی کورونیوردی . پولینه بر طاقم وعدلرده بولوندی ؛ صوردی :

— انشته‌م کلمش سزی زیارت ایتمش ...

— ا ت ! ... تکرار کله‌جکنی وسعادتمی تأمین ایده‌جکنی سویله‌دی .

— نه‌وقت کله‌جك ؟

— یارین ، ساعت طقوزده .

— اکر اوصلی ، عقللی برقادین ایسه‌کز قبول ایتمیکز . قاپو طیشاری براقیکز .

پولین بونی قطعیاً رد ایتدی . دوق ارنست کفرلر صاووره‌رق چیقدی ؛ یتدی . ارته‌سی کونی ، غران دوق ایله پولینك ملاقاتنه مانع اولمك ایچون ، اك بحریکلی آدملرندن بارون فیشلری پولینه کوندردی . فیشلر ، دونك بردن بره پك آغیر خسته‌لانمش اولدیغنی پولینه خبر ویرمش ؛ پولین علی العجله دوق کوره‌بیلمك ایچون خانه‌سندن چیقمش ایدی . بو صره‌ده غران دوق پولینی زیارته کلمش . بولامامش قائن برادری‌نك براویون اوینامش اولدیغنی اکلایه‌رق حدت ایده‌جك برده قائن برادری‌نك حرکتیله اکلنمش ، کولمش‌در . برساعت قدر پولینك خانه‌سنده قاله‌رق کوچوك ارنست ایله اوینامش . چوجوغك اویقو زمانی کلنجه، غران دوق بالذات چوجوغك البسه‌سنی کندیسی چیقارمش وچوجوغی یاتیرمش‌در .

غران دوق ، برقاچ کون صوکره ، پوینه برینی کوندروب پرنس له‌ئوپولد ایله کندیسنی رسماً زیارت ایده‌جکرینی خبر ویرمش‌در .

غران دوق ، پولین ایله والده‌سنك وچوجوغنك اقامتکاهنه کیرنجه بوسفالتکده نك حالنی . اسکی پوسکی مفروشاتی جاملری

قیریق پنجره‌لرینی پرنس له‌ئوپولده کوستره‌رك ، بوحال شایان مرحمت اولوب اولمادیغنی صوردی . براز صوکره :

— له‌ئوپولد ، هایدی سن کیت . اختیار والده ایله صحبت ایت . بنم قیزه صوره‌جق شیلر وار .

غران دوق ، پولینی قارشیسنه اوطورتدی . برمستنطق وضع وطورینی آله‌رق صورمغه باشلادی :

— نیچون دره‌سد شهرنده قالمادیکز ؟ قوبورغده سترك ایچون اورادن اورایه دولاشیر برسرسری‌در ، دییورلر .

— دره‌سد شهرندن مفارقته مجبور اولدم. چونکه اوتلجی‌یه امر ویردیلر، بنی سوقاغه آتدی .

— نیچون قوبورغه قوب تخصیصاتکزی ایسته‌مدیکز ؟

— دهشتلی تهدیدلر التنده بنی بوندن قطعیاً منع ایتمشلردی.

— اختیار دوشسه ، بنم زوجه‌م غران دوشسه مکتوب یازوب مراجعت ایده‌بیلیردیکز .

— بالدفعات یازدم ... یازدم ... پرنس له‌ئوپولدده بونی تصدیق ایدر .

غران دوق حایقیردی :

— له‌ئوپولد ، کل ، سویله : پولینك دیدکلرینی تصدیق ایدییورمی‌سك ، صحیح‌می ؟

— اوت ، غران دوق ، صحیح‌در .

— ای آرتق بوشیلره نهایت ویرمه‌لی. بن عائله‌م‌ده چوجوغی ترك ایدن برآدم کورمك ایسته‌مم ... [کوچوك ارنسته خطاب ایده‌رك] کوچوك دوستم ، سن بنم یکنم‌سك . سن احتیاج چکمیه‌جك‌سك .. [پولینه خطاب ایده‌رك] مادام ، سزده چوجوغکزدر اصلا آیرلماییکز . اکر سزی برفلاکت تهدید ایدرسه بنم حمایه‌می ایسته‌ییکز .

بوزیارت ثمره بخش اولدی . ایرته‌سی کون دوق ارنست اغلایه‌رق پولینك یاننه قوشدی . « سوکیلیم ، جانم بنی عفو ایدیکز ! » دییه یالواریوردی . کندی کندیسنك قابا صابا معامله‌سنی تلعین ایدییوردی . پك طمعکار داورانمش اولدیغنی ایچون شخصنی تقبیح ایدییوردی ... دوکوم ، دوکوم اوزرینه اغزینی باغلامش اولدیغی کیسه‌سنی آچمق ایسته‌یوردی . پولینك بللی باشلی بورجلری تسویه اونوندی . دوق ارنست ، اوغلنی سینه‌سنه باصه‌رق سوییور ، اوقشایوردی . پولین ، کندینی بختیار کورویوردی .

مهم مسئله ، بوکوچوك عائله‌نك بوندن بویله نره‌ده اختیار اقامت ایتمه‌سی ایدی . دوق ارنست ، پولین ایله والده‌سنه باوراده آوغسبورغ شهرنده اقامت ایتمه‌لرینی توصیه ایدییوردی. پولین ایسه چوجوغنك استقبالنی دوشونه‌رك ویانه‌ده اوطورمغی

— یاهو ، بن سندن بورك ایسته‌مشیدم . آقشامه واریا ؟

— نه‌کزر ، نه‌زمان اوقلاوا آلسه‌م اوغلان آلوب کوتوریور . خمیر آچمق نصیب اولیور ؟

— اوغلان اوقلاوانی نه‌یاپه‌جق ؟

— بیلمم ، مکتبده خواجه‌لری استیورمش ، اونکله چوجقلر طاغلره چیقورمش ... باقه‌لم ، آخر زمان ! دها نه‌لر کوره‌جکز !!!

— . . . . .

ترجیح ایتمکده وویانه‌ده چوجوغك دها ایی تعلیم وتربیه‌سنی تأمین ایده‌بیله‌جکنی سویله‌مکده ایدی .

دوقك اعتراضاتنه رغماً ویانه‌یه کیده‌رك اوراده اقامت ایتمه‌لری قرارلاشدی . دوق ، پولین ایله والده‌سی وچوجغی ایچون بر پاسپورط ، برده ویانه‌ده بانکر « سلامیچ » ایچون بر قره‌دی مکتوبی ویره‌رك ، پولین تخصیصاتنی منتظماً بوبانقه‌دن آله‌جق ایدی .

ارنست ، پولین ایله چوجوق حقنده کوسترمکه باشلامش اولدیغی آثار محبت وشفقتی دها ایلری‌یه کوتوره‌رك بالذات پولین ایله چوجوغنی کوزل برارابه‌یه یرلشدیردی ؛ بارون فیشلر ایله بارونك زوجه‌سنی‌ده استراحتلرینی تأمین ایچون اونلره ترفیق ایتدی ...

پولین بودرجه آثار محبت ونزاکت کورونجه قلبندن بوتون

شبهه‌لری ازاله ایتدی . وبومعامله‌لرك التنده بر طوزاق بولونه‌بیله‌جكنه احتمال ویرمه‌دی ، مسرتله یوله‌چیقدی . قلبی امیدلرله دولو اولدیغی ، اوغلی قوللری اراسنده صیقدیغی حالده ویانه‌یه دوغرو یول آلیوردی .

ارابه‌نك حركتیله حاصل اولان دمیر كورولتولری پولینی بر آز قورقوتیوردی . . ده یولده باروزن فیشلرك صیق صیق استاوروزچیقارماسی پولینك بر آز مراقی جلب ایتمش ایدی .

پولین ، بی‌تاب برحالده ، یاصلانارق اویودی . شدتلی ومدهش . صدمه ایله ، نه‌اولدیغنی بیلمیه‌رك ، پولین كوزلرینی آچدی . ارابه ط ماقیله . براوچوروم‌دن آشاغی‌یه بروادی‌یه یووارلانمش ایدی .

پولین باشندن یاره‌لانمش ، چهره‌سی قانلر ایچنده قالمش ایدی . پولینك یاره‌سی خفیف اولدیغی كبی زواللی قادین‌اوغلنك بوقضادن مصون قالدیغنی كوره‌رك كندی اضطرابنی وجریحه‌سنی اونوتمش ، حقه حمد وثناده بولونمش ایدی . پولین . دن بره برشیئه دقت ایتدی . بارون فیشلر ارابه ایچنده‌دكل‌ایدی . ارابه‌نك سقوطندن اول برتقریب كندیسی‌اویورکن‌چیقمشلردی . . بوحالده بوسقوط ، برسؤقصد ایدی . پولین چوجوغنی الندن طوته‌رق ، یاواش یاواش وادی‌دن یوقاری‌یه ، شوسه‌یه قدر چیقدی . پولین بوراده بارون فیشلری بولدی . مدهش . شبهه پولینك قلبنی یاقمغه باشلادی . كندیسی‌نك وچوجوغنك دهانه‌تهلكه‌لره‌معروض قاله‌جغنی نه‌اشكنجه‌لره دوچار ایدیله‌جكنی دوشونیوردی . . .

پولین پك چوق بكله‌مه‌دی .

پولین پاره‌سنی صاردی . برواسطه بولوندی . یوله دوام ایدلدی . آوغوسبورغ شهری‌قربنده « قلوستروالد » دینلن‌برنوع مناستر ومسافرخانه‌ده قالدقلری زمان ، پولین كندیسنه كتیرمش اولدقلری چایی ایچدی . بر آز صوكره معده‌سنده تحمل فرسا آجیلر پیدا اولدی . قهوه ، جوقولاته . أت صویی ، به‌كتیردیلرسه بونلرده غریب برزچینا قوقوسی حس ایدییوردی . بومشروبات بونغازی یاقیوردی . پولین بونلره افیون‌مركباتندن برشی قاتیلمش اولدیغنه ذاهب اولیوردی . جوجوق یچون كتیرمش اولدقلری سودك یشیلمتراق . رنكده اولدیغنی كورونجه پولین بوس بوتون خوف وخلجان ایچنه دوشدی . آرتق كرك كندیسی وكرك چوجوق ایچون كتیردكلری مشروباتك زهرلی اولدیغنده شبهه‌سی قالمادی . زواللی پولین ، سیاحت رفیقلری طرفندن احضار ایتدیریلن مشروبات ومأكولاتدن هیچ برینه ال سورمه‌مكه قرار ویری وبونلردن قورتولمه‌نك چاره‌لرینی آرایه‌ری .

پولین ، غایت عزمكار وجسور . طورله ، ویانه‌ده پك متنفذ طانیدقلری بولوندیغنی وكندی‌نك وچوجغك حیاتندن مسئول اولدیغنی بارون فیشلره تهدیدكارانه آكلاتدی . بارون فیشلر ، آوستریا حكومتنك مداخله‌سندن قورقدی . پولین بوتهدیدات جسورانه‌ده بولوندقدن صوكره ، بارون نیشلر اوركه‌رك والده‌سیله چوجوغی بر آن اول سالماً ویانه‌یه ایصال ایتمك ایچون كیسه‌سندن یوز فلورین ویردی .

پولین ، آوستریا پایتخته واصل اولونجه ، دوغروجه بانكر « سلامیچ » ی كورمكه كیتدی . برقره‌دی مكتوبی ظن ایتدیكی ورقه‌یی بانكره ویردی . بوصره‌ده ینه برانكساره اوغرادی . بانكر دیدی‌كه :

— بومكتوب‌ده سزه پاره ویرمه‌م ایچون هیچ برامر یوق .

پولین ، پك فنا برحالده قالدی . خائن بانك بوصوك‌اخانتدن پك زیاده متأثر اولدی . یالكز ، چوجغنك حیاتی قورتارمش اولدیغی ایچون متسلی ایدی . چوجوغی اولومدن ، سوءقصددن قو تولمش اولسون ، كندیسی هرسفالته‌تحمل ایتمك ایسته‌یوردی .

ویانه‌ده فقیرانه‌برمسافرخانه‌یه‌یرلشدی . جوجوغی‌قوجاقلادی جناب حقه شكر ایتدی .

بوصره‌ده پولین حسن‌وآننك‌پك جاذبه‌دار اولدیغنی برچاغده ایدی . ویانه‌ده حسن‌وآنیله جاذبه‌سیله آز زمان ایچنده « كوزل روم قیزی » لقبیله یاد ایدلمكه باشلادی .

پولین تجارب حیاتیه‌دن كچمش . سفالتروفلاكتلر كورمش اولدیغی ایچون شیمدی بردوقك هرساته ساده‌دلانه قاناجق بر چوجوق حالنده دكل ایدی .

ایكی سنه‌ده دروه‌سد شهرنده اقامتله وراده برطاقم بویوك ومعروف ذوات ایله مصاحبه‌لری وبالخاصه فلاكت درسلری پولین‌ده ذكا وعرفانك كشایشنه ، حسیاتنك برقات دها رقت ونزاكتنه خدمت ایتمش ایدی .

١٨١٤ تاریخنده ایدی مشهور ویانه قونغره‌سی كشاد ایدلمك اوزره بولونیوردی . اوروپا اقوامنه سكون وحضور ویرمك ایچون دنیانك اك قدرتلی رجال وخطباسی ویانه‌ده طویلانه‌جق ایدی . « مه‌ترلینك » ك بالذات سویله‌مش اولدیغی اوزره ، مقصد حقیقی ایسه مغلوبلردن اغتنام اولونان الكلری غالبلر آره‌سنده تقسیم ایتمك ایدی .

ویانه‌نك‌سوقاقلری . سرایلری . كلیسالرینك یوكسك قله‌لری ، طونه نهری‌پولینك روحنده . حظ وانكشاف حاصل ایدییوردی . ویانه محیطنده بادئ انشراح مناظر لطیفه‌یه مصادف اولویوردی . طرف طرف موسیقه سسلری طوپ صدالریله قاریشیوردی . دنیاده همان سازدن سوزدن . خوش كورونمكدن ، اكلنمكدن باشقه برمقصدلری یوق ایمش كبی كورون ویانه‌نك شن وشاطر خلقی پولین نظر تدقیقدن كچیریوردی .

ویانه‌نك طونه‌نهری ساحللرنده ، پراتردنیلن جسیم مسیره‌سنك واورمانلغنك دلنشین جاده‌لرنده . یوللرنده بیكلرجه اجنبیلر یایا ، آتلرله ، مكلف آرابه‌لرله كزییورلردی . كیجه سیرانلرنده اصلزاده‌لرك . كبارلرك ارابه‌لری‌اوكنده ، اللرنده‌مشعله‌لرله‌درت خدمتكار قوشه‌رق یوریوورلردی .

پولین بوتون بودوقلر ، پرنسلر آراسنده دره‌سد شهرنده طانیمش اولدقلری سیمالره تصادف ایدوب ایدمیه‌جكنی دوشونیوردی . وبو آشنالرندن برینی كوره بیلمك امیدینی بسله‌یوردی . آرشیدوق رنیه ، استرهازی ، یاخود قونت دارتووانك یاور حربی قونت طروغوف‌دن برینه راست كله‌بیلیرمیم ، دییه دوشونیوردی . بونلر پولینك ، دره‌سد شهرنده ، فلاكت احوالنه واقف اولمشلر ، . بچاره قادینه براثر ترحم كوسترمشلردی .

پولین ، غهران دوق قونستانتینك ویانه‌ده بولوندیغندن خبردار اولونجه . بردن بره بویوك بر بشاشت حس ایتدی . كندیسنه وچوجغنه حمایه‌سنی وعد ایدن بو ذاتدن معاونت كوره‌جكندن امین ایدی .

آلمان فیض ملیسی

١٨٨١ — ١٩١٣

[آلمان فیض ملیسی حقنده دوچه بانق مدیری دوقتور قارل هلفریخ طرفندن قلمه آلنمش وتسیم روصو افندی طرفندن لسان عثمانی‌یه نقل وترجمه ایدلمش اولان اثر مهمی (ثروت فنون) ٥ ١١٩٧ نجی نسخه‌سندن اعتباراً درج ایدلمكه باشلامش ایدك . آلمانیانك ثروت عمومیهٔ ملیه‌سنه وهرسنه‌لك تزایدینه دائر اولان صوك فصلنك واثرك خاتمه‌سی تشكیل ایدن قسمنی‌ده بوصحیفه‌یه نقل ایتدك .]

بونك نصفی اسهام ودیه‌وزیتولردن مركبدر . اشبو مبالغ میاننده قیم‌موجوده‌نك وبالخاصه املاكك طبیعی اوله‌رق وقوعبولان‌تزاید قیمتی مندرج كلدر .

ایراد ملیی حساب ایتدیكمز وقت بو تزایدی‌ده داخل حساب ایتمه‌مشیدك . ١٨٨٦ سنه‌سنده موسیو فون شموللر موسیو به‌ككرك حساباتنه استناد ایده‌رك قیم مختلفه‌نك مارالذكر تزاید طبیعیسنی ٢,٥ میلیارمارق اوله‌رق تخمین ایتمشیدك .

موسیو (بوخر) ایسه بوتزایدك ٣ ـ ٤ میلیار مارق‌اولدیغی ادعاسنده‌در . بناءً علیه ٩٠ ـ ١٠٠ میلیار مارق قیمتنده اولدیغنی تخمین ایلدیكی مزروع وغیر مزروع اراضی قیمتنك ٪ ٤ ی نسبتنده‌در .

٢,٥ میلیار تزاید فضله كوزوكور . چونكه تزاید واقعی حساب ایتمك ایچون شهراراضیسنك‌تزاید فوق‌العاده وقیمتنی اساس اتخاذ ایتدیلر .

حالبوكه متوسط وكوچك شهرلرده شایان قید و تذكار مهم برتزاید طبیعیٔ قیمت یوقدر .

اراضی مزروعه‌نك تزاید طبیعیٔ قیمتی ایسه زراعنده وقوعه كتیریلان اصلاحاتدن و اراضینك فنی برصورتده زراعت ایدلمه‌سندن ایلری كلمكده‌در . بناءً علیه وسطی بررقم قبول‌ایدلمك ایجاب‌ایتسه تزاید واقعك ٪ ١,٥ ـ ٢ راده‌سنده اولدیغنی‌سویله‌مك ایجاب ایدر . عموم اراضینك قیمتی ٧٠ میلیار اولونجه ١ میلیار مارق بر تزاید طبیعیٔ قیمت اولور دیمكدر . بو مقداره امول سائره‌نك تزاید قیمتندن متولد اوله‌رق یارم میلیار دها علاوه ایده‌بیلیرز .

حال‌حاضرده سعی‌بشرك انضمامیله فیض ملینك مقدار تزایدی سنه‌ده ٨ـ٨,٥ میلیاردن عبارتدر .

شوراسنی سویله‌مك ایجاب ایدركه ، ثروت عمومیه‌نك صورت ترقیسنی ارائه ایدن ارقام ، ارقام مذكوره‌نك تقدیری ایچون مراجعت ایدیلان اساسلر حقیقی ریاضیهٔ طوغری اولدیغی ادعا ایدیله‌مز . حالبوكه اساسات مذكوره تخمینی‌در .

ثروت عمومیه‌یی تشكیل ایدن قیمتلر نقداً افاده اولنور . نقدك قیمتی‌ایسه متبدل‌در . حتی‌صوك یكرمی بش‌سنه ظرفنده فیٔ اشیانك تزایدندن آكلاشیلیورکه نقدك قیمتی تناقص ایتمشدر . بناءً علیه بو رساله‌مزده مندرج بولنان ارقامی آكا كوره تصحیح ایتمك لازمدر . بوتصحیح ایسه‌صورت‌حقیقیه‌ده یاپیله . ز . ذاتاً تصحیحات واقعهٔ نتایج عمومیه‌مزی صورت اهمیتكارانه‌ده تبدیل ایده‌جك بر ماهیتده اوله‌ماز .

رساله‌مزك نتیجهٔ تدقیقاتنی بروجه‌آتی خلاصه ایده‌بیلیرز :

آلمانیانك ایراد ملیٔ سنویسی ٤٠ میلیار مارقدر . ایراد مذكور ١٨٩٥ سنه‌سنده ٢٢ — ٢٥ میلیار مارقدن عبارت ایدی .

اشبو ٤٠ میلیار مارق ایراددك برسدسی یعنی ٧ میلیاری استهلاكات دولته و ٢٥ میلیاری استهلاكات افراده مصروفدر .

ثروت عمومیه‌نك مقدار تزایدی بوندن اون بش سنه اول ٤,٥ — ٥ میلیاردن عبارت ایكن الحالة‌هذه ١٠ میلیاره بالغ اولمشدر . بونك ١,٥ — ٢ میلیاری ثروت حاضره‌نك تزایدطبیعیسندن ایلری كلمكده‌در .

آلمانیانك ثروت عمومیه‌سی الحالة هذه ٣٠٠ میلیار مارقدن زیاده‌در . بومقدار ١٨٩٥ سنه‌سنه طوغرو ٢٠٠ میلیاردن عبارت ایدی .

اشبو ارقام باشلوباشنه ایمپراطور ایكنجی ویلهلم حضرتلرینك تاریخ جلوسلرندن بری آلمانیانك سعی‌عظیم اقتصادیسنی نقداً افاده ایدرلر .

٢٣ نیسان ٣٣٠

— انتها —

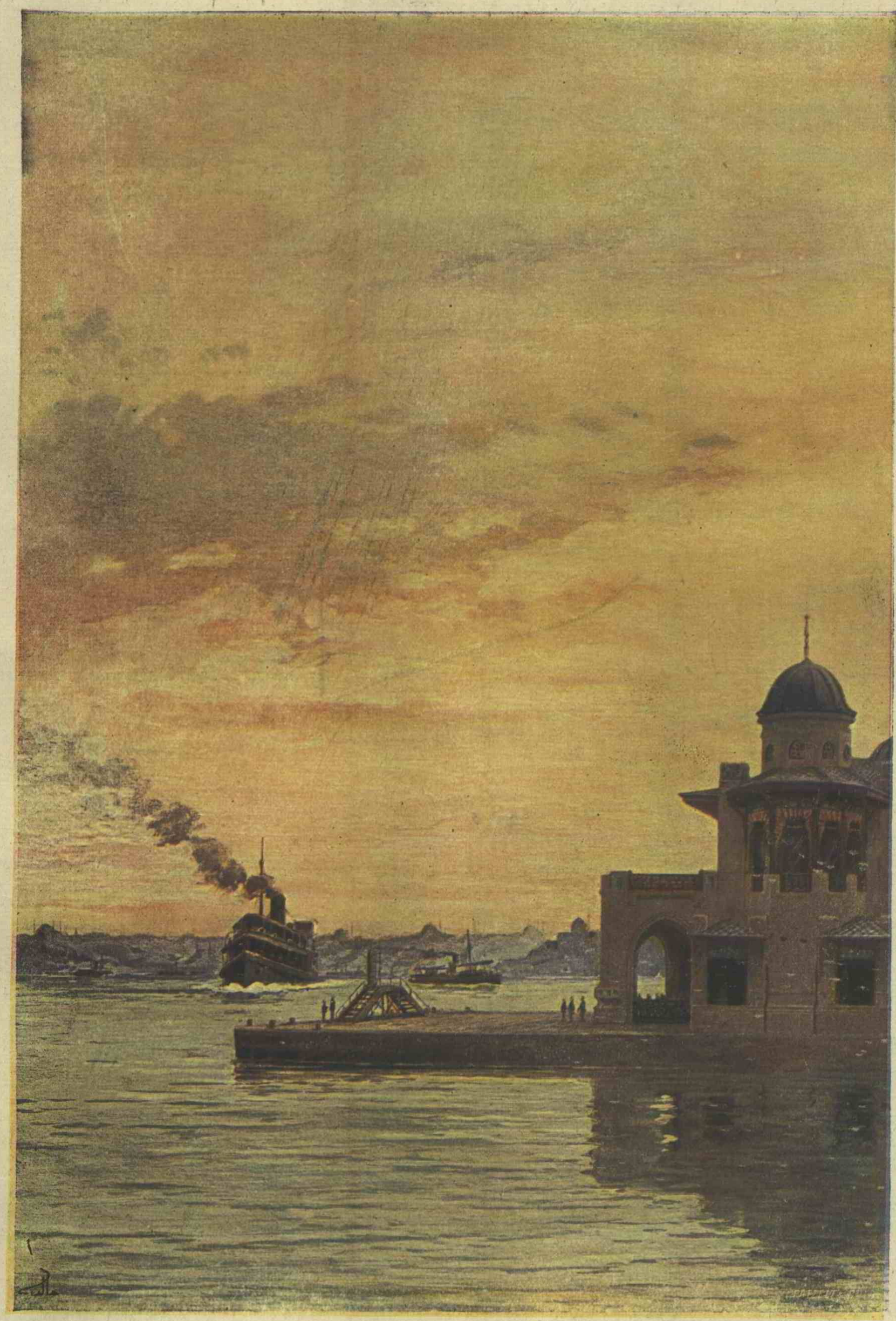

شرکت خیریه‌نك برطرز بدیع‌ده انشا ایتدیرمش اولدیغی بشکطاش اسکله‌سی

٢٤ سنه
٤٧ نجی جلد
عدد ـ ١٢٠٧

ثروت فنون

پنجشنبه
١٠ تموز ، ١٣٣٠
٢٩ شعبان المعظم ، ١٣٣٢

عیدملی

١٠ تموز

عیدملی . — دور مشروطیت . — چوجقلق حیاتی . — آلتی یاش تحصیل وتربیه‌نك جدیت‌زمانی . — مکتبه‌باشلامه . — ساحهٔ تشریعیه‌ده، قابینه‌یه امن‌اعتماد . — حکومتك بیاننامه‌سی ، مشروطیتك فیض وکمالی پروغرامی ، حفظ‌صحتی وپروغرامی.

« ثروت فنون » ك بونسخه‌سی عیدملی‌یه تصادف ایدن ١٠ تموزده انتشار ایدییور . بوکون مشروطیتمزك آلتنجی سنه‌سنی اکمال ایده‌رك یدنجی سنه‌سنه کچیورز . مشروطیت اداره‌نك ، بردن بره مملکت وملت ایچون معجزه قبیلندن اوله‌رق ، بادیٔ ترقی وتکامل اوله‌جغی، عصرلرك تخریباتی ، برقوهٔ خارق‌العاده ایله ، برآن ایچنده تصحیح‌وتعمیر ایدیله‌رك مملکتمزك اك متمدن مملکتلر صره‌سنه کچه‌جکی وملتمزك اك مترقی ، متعالی ، قوی ملتلرك حالنی اکتساب ایلیه‌جکی تخیل ایدلمش ایدی . فقط ممکن‌می ایدی ؟ برخرابه حالنه کتیرلمش اولان قوس‌قوجه بر مملکت ، اوزون سنه‌لر قصداً جهل وغفلت ایچنده براقیلمش اولان برملت، برایکی سنه‌ده ، کری‌قالمش اولدیغی برایکی‌عصرلق مسافه‌یی طی ایده‌بیلیرمی ایدی ؟

مشروطیت اداره‌نك نقصانلری ، خطالری مشهود اولدی . کرك ایلك دورهٔ نشوه وشطارتك بادی اولدیغی هیجانلر وکرك ادارهٔ امورده وسیاسیات عمومیه‌ده عجیملکلر وبحریکسزلکلر برطاقم محذورلری داعی اولدی ، غوائلی انتاج ایتدی .. فقط زواله محکوم کورولن مملکت سیلکنمش ایدی ، اولومی بکله‌ن خسته ملت ، یاشامق وکسب صحت وقوت ایتمك عزمیله آیاغه قالقمش ایدی . اوزون مدت اسیرفراش اولان خسته‌لربیله ، ایلك ادیملرینی آتمغه باشلادقلری زمان سنده‌لرلر ، صاغه وصوله میل ایدرلر ، کاه کاه توقفه مجبور اولورلر ؛ دور نقاهت‌ده بعضاً عارضه‌لره اوغرارلر ، نکس اثری کوستریرلر ... فقط عزم حیات اونلرده باقی اولدقجه وغیرقابل اندراس بولوندقجه صحت وقوتلرینی اکتساب‌دن نا امید اولمازلر ..

مشروطیت اداره‌ده ، بعضاً غائله‌لر ظاهر اولدقجه ، مشروطیتمز هنوز چوجق‌در ، ایکی یاشنده‌در ، اوچ یاشنده‌در ، بالخاصه برقاچ آیلق ایکن برده حما کچیرمش‌در ، بویویه‌جك‌در ، ناز ونعیم ایچنده بویوده‌جکز ، صحت وعافیته ، قوت ودرمانه دقت ایده‌جکز ، چالیشه‌جغز دییور ، متسلی اولویوردق .

بوطفل خلاصکاری ، عوارض‌دن صاقینه‌رق ، دوچاراولدیغی مهالك‌دن قورویه‌رق آلتی یاشنه قدر کتیردك .

التی یاش ، استقبالی پارلاق اولان ، بر مملکتك ، وبرملتك منجی وخلاصکاری اولمق اوزره پرور شباب فیض و کمال ایدیلن بر چوجوق ایچون پك مهم بر سن‌در . چوجوق بو یاشه قدر محیط خارجی ایله تماسنی آرتدیرمش ، محسوسات و مدرکاتنی نظامنه قویمش ، انکشاف ذکا وعرفانه ، نشو ونمای بدننه دها قوی وقابلیتلی بر صورتده حاضرلانمش دیمك‌در . یعنی مکتبه باشلایه‌جغی زمانه ایریشمش تحصیل و تربیه‌سنی منتظماً تعقیب ایده‌جکی درجه‌ده بویومش ، دیمك‌در ...

بوهفته ایچنده قابینه مجلس مبعوثان‌ده مفصل بیاننامه‌نی اوقودی . مبعوثان ، بوهفته‌یی بر فعالیت متمادیه ایچنده کچیرمش، کیجه جلسه‌لری عقد ایتمش ، ١٣٣٠ سنه‌سی بودجه‌سنك تدقیقات ومذاکراتنه بلا آرام دوام ایله‌مش‌در. معارف، زراعت، پوسته وتلغراف بودجه‌لرینك مذاکره‌سی خیلی مناقشات و تنقیداته میدان ویردی ، معارف و زراعت بو مملکتك مسائل حیاتیه‌سندن‌در . پوسته وتلغراف اصلاحاتی‌ده ، اصلاحات اقتصادیه و اجتماعیه‌نك مبدأی وروحی‌در . بو مسئله‌لرده وکلای امتك مناقشات وتنقیداتی محق کورمك لازم‌در .

مع‌مافیه ، اکر قابینه بیاننامه‌سنی بو بودجه‌لرك مذاکره‌سندن اول اوقومش اولسه‌یدی ، بو مناقشات و تنقیداته احتیاج کورملیه‌جك‌دی ، دییه‌بیلیرز .

حکومتك بیاننامه‌سی ؛ ساحهٔ تشریعیه‌ده ، بوبوك بر حسن تأثیر حصوله کتیرمش ، مبعوثان حکومت حاضره نامنه ، بی‌پایان برامن واعتماد احساس ایله‌مش‌در . مبعوثان برتك رأیه قارشی ٢١٣ رأی ایله امن واعتماد ویرمش‌در .

مشروطیت اداره‌مزی ، جدی برتحصیل وتعلیمه ، متین بر تربیه‌یه مباشرت ایتمك ، التی یاشنده، برمکتب‌عرفانه داخل اولمق اوزره بولونان ، امید نجات ملت ، برطفل مبارك ومسعوده تشبیه ایدرسه‌ك، حکومتك بیاننامه‌سنی‌ده ، بواداره‌نك‌ده، بوچوجوغك، فیض وکمالنی تأمین ایده‌جك متین برتحصیل و تربیه پروغرامی ، برحفظ صحت پروغرامی صورتنده تلقی ایده‌بیلیرز .

بوسنه ، عیدملی‌یی ، مبعوثان و اعیان دورهٔ فوق‌العاده‌لرینه ختام ویردکلری کون ادراك ایدییورز. عیدملی، رمضان مبارکك عرفه‌سنه مصادف اولویور . ذات حضرت پادشاهی هیئت‌تشریعیه ارکانه، بودوره‌ده‌کی فعالیتلرندن دولایی بیان‌محظوظیت‌ایدرکن،

KUTUPHANE-ANKARA-1946

سلانیك باڤقه‌سی

مرکز اداره‌سی : درسعادت
وویوودا جاده‌سی

استانبول آجنته‌لکی: عاشرافندی کتبخانه‌سوقاغی
بك اوغلی دائره‌سی : جادهٔ کبیر
شعبات

رنه، بیرادوت، قواله، دده اعاج، صوفیلو درامه ، کوملجنه ، فرق کایسا ، مناستر ، سلانیك ، صامسون، ازمیر ، طرابلس‌شام ، اسکوب ، اسکچه .

سلانیك باڤقه‌سی : بالعموم باڤقه معاملاتی ایله اشتغال ایدر وامتعهٔ تجاریه‌یه مقابل آوانس ویرر ، ده‌پوزیتو ویاخود تودیعات صورتیله امتعه قبول ایدر وهیئت عمومیه اعتباریله شهرمز وممالك‌اجنبیه‌پیاسه‌لرنده بورسه معاملاتی ایفا ایلر.

بك اوغلی شعبه‌سی غایت مساعد شرائط ایله بالخاصه درسعادت و ممالك اجنبیه پیاسه وبورسه‌لرنده جاری اولان اسهام آلیم وصاتیم معاملاتی ایله اشتغال ایلر .

تصرف وعائله صندوقلری معاملاتی دخی ایفا اولنور .

قواوا پرتیف اقونومیق

بقالیه شرکتی

مرکز عمومیسی : غلطه هزاران جاده‌سی
قاضی کوی شعبه‌سی: مهردار »
بك اوغلی » : تپه باشی »
استانبول » : یکی پوسته‌خانه »

انفس مأکولات — قونسروه‌لر — ذخیره‌نك انواعی — مشروبات متنوعه — قورو میوه‌لرك انواعی — بیئر و سنه سودی خلاصه‌لری وادویهٔ مختلفه .

باقتریولوژی وامراض انثانیه مؤسسه‌سی
دوقتور رشاد رضا
یکی پوسته‌خانه قارشوسنده ارضروم خانی

ادرمیدی پازاری

یازیجی زاده اسماعیل حقی وحسن بك زاده فرهادك

استانبول یکی پوسته‌خانه قارشوسنده

کندی فابریقه‌لری محصولاتندن اك نفیس زیتویه‌لر غلری وصابونلر

تلغراف آدره‌سی : درسعادت ادرمیدی پازاری — تلفون : استانبول ١٧٨٢

زرمانده ، لوانطه‌لری وفرمه‌لری وبودره‌لری
زواجات ومعمولاتك فوق‌العاده لطیف واتم مکملی ودیدیر

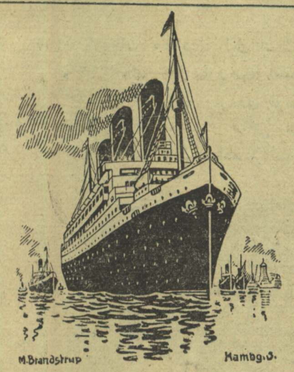

HAMBOURG AMERICA LINIE

نیورق ایله ممالك شرقیه بیننده
پوسته واپورلری

هامبورغ آمریقالینی آلمان شرکتی

نیورق ایله بحرسیاه آره‌سنده هوغری صورتده آچیلان پوسته واپورلری آمریقادن حرکتله اسپانیا ساحلنده بارسلونه اوغرادقدن صوکره پاتراس، پیره وزمیر طریقیله استانبوله کلیر وبعده بورغاز ، یارنه ، کوستنجه ، اوده‌سا نوورو سیسق وباطوم اسکله‌لرینه اوغرایه‌رق ینه درسعادته کلوب عینی طریقله آمریقایه عودت ایدر . تفصیلات زائده‌آلمق ایچون آتیده‌کی محلره مراجعت اولنور .

درسعادتده ریختم لتنده له‌وانت قونتور

Levant Kontor

هامبورغده هامبورغ آمریقاواپورشرکتی مرکزی
نیورقده بوووادوسی‌ده ٤٥ ـ ٤١ نومرولی دائرلر

LEVANTE - KONTOR G. m. b. H. Constantinople ;
HAMBURG - AMERIK. LINIE, New York-Levante-Dienst à Hamburg ;
HAMBURG - AMERIKAN LINIE, New York-Levant Service 41-45 Broadway à New York.

ارکان حکومت امن واعتماد ملی قارشیسنده دها عزمکارانه چالیشمغه حاضرلانیرکن، ملت ماه غفران وصیامی استقبال ایلرکن عید ملی‌یی تسعید ایله‌یورز .

حکومتك بیاننامه‌سی

قابینه مجلس مبعوثانده بیاننامه‌سنی (٦ تموز ٣٣٠، پازار) کونی ، بعدالظهر اوقودی . مجلس مبعوثانده بیاننامه ، داخلیه ناظر محترمی طلعت بك افندی ، مجلس اعیانده مالیه ناظر محترمی جاوید بك افندی طرفندن قرائت ایدلدی . اعیان ، قابینه‌یه تقدیرات وتشکراتده بولوندی . مجلس مبعوثانده سوز آلان خطیبلر ، حکومت حاضره‌نك اجرا آتی‌حقنده پارلاق برصورتده ستایشلر ، تقدیرلر بذل ایتمش اولدقلری کبی ، بیاننامه‌یی‌ده ، برحجت اعتماد صورتنده تلقی ایتمشلردر . فی‌الحقیقه ، مملکتك حیات اقتصادیه واجتماعیه‌سنه دائر پك مهم تدبیرلردن، اساسلردن بحث ایدلمش ، ترقیات وتعالیات ملی‌انتاج ایده‌جك انقلابات مهمه حاصل ایده‌بیله‌جك تشبثات ذکر اولونمش‌در . بووثیقهٔ مهمه‌نك اك شایان دقت جهتلرینی قولکسیونمزده بولوندیرمق اوزره نقل ایدییورز .

بیاننامه‌ده ، حکومت حاضره‌نك نه مشکل برزمانده ، عظیم برمسئولیتی درعهده ایده‌رك موقع اقتداره کلمش اولدیغی بالقان ومحاربه‌لرینك تأثیرات الیمه‌سی نه‌لردن عبارت بولوندیغی کوسترلمش‌در قابینه ، محمود شوکت پاشا قابینه‌سنك تشبثات واجرا آتی اکماله صرف مساعی ایلمش اولدیغی سویلنه‌رك بوتشبثات واجرا آتك تعدادینه کیریشلمش ونشر ایدیلن قوانین اداریه‌نك اك مهمی ادارهٔ ولایت قانونی اولدیغی ذکر اولونمش ودنیلمش‌درکه :

قانون جدید ایله ولایتلرك اداره‌سی توسیع مأذونیت وتفریق وظائف اساسانه توفیق ایدلمشدر . امور ولایات ومنافع خصوصیه‌یه تعلق اعتباریله ایکی‌یه آیرلدیغی کبی قانون‌ده ادارهٔ عمومیه وخصوصیه نامیله ایکی‌یه تفریق ایدلمشدر. منافع عمومیه‌یه عائد اولان خدماتك امر اداره‌سنده مرکزك ممثل ووکیلی اولان والیلرك واونلره اضافةً سائر رؤسای مأمورینك مأذونیتلری یعنی وظائف وصلاحیتلری توسیع ایدلمشدر . ولایاتك خصوصی بودجه‌لرینی تدقیق وتصدیق ایتمك صلاحیتی‌ده مرکزدن آلنه‌رق ولایات مجالس عمومیه‌سنه تودیع ایدلمش ، یعنی وظائف بوصورتله تفریق اولنمشدر . مع‌مافیه مجالس عمومیه‌نك بو بابده‌کی قرارلرینك اجراسی‌ده طوغریدن طوغری‌یه والیلره مودوعدر . بوصورتله مذاکره واعطای قرار صلاحیتی مجالسه ، اجرا واداره‌نك مسئولیتی‌ده والیلره تفویض اولنمش اولیور . بودجه‌لر مرکزدن تصدیق ایدیله‌جکی کبی قوانین ونظامات دولته مغایر قرارلر علیهنه والیلرك حق اعتراضی واردر . خلاصه مأذونیتلر توسیع ووظائف تفریق ایدلمکله برابر شعبات ادارهٔ مملکت اوزرنده مرکز حکومتك نظارت ومراقبه‌سی محفوظ طوتلمش، بناءً علیه مملکتك وحدت واداره‌سی تحت تأمینه آلنمشدر. قانون مذکورك ناحیه تشکیلاتنه عائد اولان قسمی وبلکه اك مهم جزئی هنوز اکمال ایدیلوب نشر اولنه‌مامشدر. کویلرك یالکز اموراداره ایچون دکل ، انکشاف اقتصادی واجتماعیسی ایچون بوقانون پك لزومیدر. انشاء کلمجك اجتماعده لایحه‌سنی اکمال ایله مجلسکزه تودیعه موفق اولورز .

صلح محکمه‌لرینك تشکیلی وبو محکمه‌لرك معاملات ناسی تسهیل وتسریع‌ده اهمیتی ارائه ایدلمش وکویلره قدر وتشکیلاتك تعمیمی متصور بولندیغی اکلادلمش‌در .

سربستیٔ اقتصادمزی استحصال وتأمیه خصوصنده دولتلرله اولان مذاکره‌لرمزده حق صریحمز اولان بوسربستی‌نك تأمینی تشبثات اقتصادیه‌مزك اك مهمی اوله‌رق تلقی اولوندیغی ربوده تجاوز ایچون دکل ، صرف معمولات ومحصولاتمزی داخلی وخارجی پازارلرده مدافعه ایچون آرزو ایدلدیکی ایضاح اولونمشدر .

بیاننامه‌ده شرح اك روحلی واساسلی مسائلدن بری‌ده حق تصرف ، اشخاصك مسؤلیت اقتصادیه‌سی ، اموال غیر منقوله مسئله‌سی‌در بوخصوصده‌کی فقرات مهمهٔ آتیه‌یی نقل ایدیورز ؛

جمعیات بشریه‌نك ترقیات وتکملاتی برطاقم شرائط عمومیه‌یه تابعدر. شرائط مذکور برمملکتده نه‌قدر سالم ونه قدر مزید اولورسه ترقیات عمومیه وبالخاصه اقتصادیه اودرجه تعالی ایدر . انکشاف اقتصادینك اك مهم شرطی اشخاصك مسؤلیت اقتصادیه‌سیدر. مسئولیت اقتصادیه، افرادك کندی فعالیت ومساعیسنك نتایجدن مستفید ویا متضرر اولمسی دیمکدر . ارباب مساعینك مسئولیتی نه‌درجه‌ده مؤثر اولور، یعنی استفاده‌نك، مساعیٔ فردیه‌نك مقداریله مناسب اوله‌جغی‌نه درجه قطعیت ووضوح ایله اکلاشیلورسه استحصالات عمومیه‌ده اونسبتده تزاید ایدر. مسئولیت اقتصادیه‌ده سربستیٔ تصرف ومساعی ایله برلکده ترقی وتکمل ایدر. متمدن ملتلرك ترقیات حیرت افزاسنی حصوله کتیرن اك مهم اساسلر سربستیٔ تصرف ومساعی وبونلرك احضار ایلدیکی محیط مساعده‌دن کوندن کونه دها مؤثر وقطعیتله تکمل ایدن مسئولیت شخصیه‌در . بزده اول امرده ترقیات اقتصادیه‌نك تابع اولدغی اشبو شرائط عمومیه‌نك اصلاحنه صرف اهتمام ایلدك ، مملکتمزده اموال غیرمنقوله تصرفاتی برطاقم قیود وشروط مضره‌یه تابع ایدی. یکی اموال غیر منقوله قانونی بونلری تعدیل واصلاح ایدییور . بعدالوفات تأدیهٔ دیندن منع ایدیله‌رك اراضینك قیمت اعتباریه‌سی اسقاط وزراع اعمار واصلاح ایچون النده بولنان برقوتدن محروم ایدیلیردی . فضولاً ضبط ایدیلن اراضی غاصبنك النده نه‌قدر مدت قالورسه قانون صاحبنك ضایعاتی نه‌اجر مثل نه‌ده بشقه صورتله تضمین ایدیله‌رك اراضی‌یه تخطی وتجاوزایچون آجیق قپو برافیلیوردی . خام اراضی اوزرینه ابنیه انشاسی ، اشجار وکروم غرسی کبی اعمارات مأذونیته تابع طوتیلدرق اصحاب اراضینك فعالیت مثمره‌سی مأمورلرك مداخلات کیفیه‌لریله عقیم برافیلیوردی . قانون جدید ایله حقوق تصرفیه‌یی تضییق ایدن بو وامثالی قیود ازاله ایدلدیکی کبی حدود انتقالیه توسیع ومر تصرف وانتقالده اراضی وقفیه دخی بواحکامه تابع طوتیله‌رق محلول احتمالی پك زیاده تنقیص ایدلمش وزراعك فعالیتنك تزییدی اساسی تحت تأمینه آلنمشدر . غیر قابل تقسیم اولان اموال غیر منقوله‌ده طرفیندن برینك طلبی اوزرینه اختلافك ادرةً ویا حکماً ازاله‌سی ترویج ایدیله‌رك تداولدن واعماردن محروم قالان بر چوق اموال غیر منقوله خرابیتدن محافظه ایدلمشدر . سربستیٔ تصرفی بوصورتله تأمین ایدیلن اموال غیر منقوله‌نك دین ایچون تأمینات اوله‌رق استعمالی‌ده تجویز وبونلری تأمینات اوله‌رق قبول ایدنلره استفای حقوق ایچون حق ترجیح بخش و سندانك امره محرر اوله‌رق تنظیمنده‌ده مساعده ایدیله‌رك اموال غیر منقوله قیمتلری مبادلات عمومیه‌یه سوق ایله ارباب غیرت ومساعینك پیش استفاده‌سنه وضع ایدلمشدر . والحاصل زراع بوکون اراضیسنك قارشوسنده سربستدر . اوندن بله‌دیکی کبی استفاده ایده‌بیلور . مقرضلری امیندر . بعدالوفات دخی متروکات ارضیه‌سنه وضع ید ایده‌رك استیفای حقوق ایده‌بیلورلر . تأمیناتلی آلاجقلرك حقوق مرصورتله

ضمان وامنیت آلتنده‌در . نه‌وفات . نه‌افلاس ، نه‌محلولیت اونلرك حقوقلرینی ابطال ایده‌مز . زراعك شخصی اعتبارینه اراضیسنك اعتباری‌ده انضمام ایتمشدر . اعمار واحیا ایچون دها اوجوز ، دها فضله ، دها قولای سرمایه تدرك ایده‌بیلیر .

سندات تصرفیه وقیود خاقانی‌نك تجدید واصلاحی لابد کوروله‌رك تحدید اراضی قانونی پاپیلدیغی وبونك تطبیقاتنه موفقیت حاصل اولورسه اصحاب اراضیمز اك متمدن ملتلرك نائل اولدقلری بوتون تأمینات وسربستی‌یه مالك اوله‌جغی واوزمان سندات تصرفیه اك بویوك قوهٔ تأییدیه صاحب بولونه‌جغی ومعتبر طوتوله‌جغی ارائه ایدلدکدن صوکره انقلاب اجتماعی نقطهٔ نظرندن وبناءً علیه ترقیات مهمه‌یه بادی اولمق جهتندن پك زیاده حائز اهمیت وشایان دقت اولان عقود ومقاولات بحثنه کچیلمش ، بیاننامه‌ده حکومتك تصور تشبث عزم پرورانه‌سی شویله‌جه تصویر وتشریح اولونمش‌در .

عقود ومقاولاتك سربستی واستقراری، حقوق تصرفیه‌نك سربستیسی، درجه‌سنده ترقیات اقتصادیه اوزرنده مؤثردر . محله‌مز عقودی اویله شرائط بطلان و فساده معروض قیلمشدرکه بوکون مقاولات ، قانونك تأمیناتندن زیاده عاقدلرك خلوص نیتنه ابتنا ایدییور . تعهداتی ایفادن استنکاف ایتمك آرزو ایدن عاقدینك قسم مهمی مع‌التأسف قانون مدنیمزك حال حاضریله مقاولاتی فسخ ایتدیره‌بیلمکدن امیندر. زیرا شرط حاضره ایله فساد تهلکه‌سندن مصون اوله‌رق مقاوله تنظیمی بر امر دشواردر . محله‌مزی احتیاجات زمانه اوفق ومعاملات ناسه اورفق بر صورتده باشدن باشه تعدیل ایتمك برتشبث عظیم وشبهه‌سزکه احکام فقهیه‌مز بونی متکافلدر نه‌قدر مشکل اولسه دخی بونی اقتحام ایله برابر تکملات اقتصادیه‌مزی بوکا تعلق ایتمکی موافق کورمیه‌رك مقاولاتك سربستیسنی تأمین ایچون‌ده بعض تدابیر قانونیه‌یه توسل ایلدك . اصول محاکمه‌نك ٦٤ نجی ماده‌سنی بواساسی ممکن مرتبه تأمین ایدیله‌جك صورتده تعدیل ایلدك . سائر ممالك متمدنه‌ده مقاولات بعض شرائط عمومیه تابع قیلنمشدر . بوشرائط دائره سنده تنظیم ایدیلن بالجمله مقاولات عاقدلرك قانون خصوصیسی تلقی ایدیله‌رك معمول به‌معتبر طوتلمشدر . اختیاجاتك کوندن کونه تکثر معاولات ومبادلاتك هرکون متزاید برقوتله تنوع وتوسع ایتدیکی شوزمان ترقیده عقود ومقاولاتك تابع اولمسی ایجاب ایدن بالجمله شرائطی درپیش ایلك واضح قانون ایچون عدم الامکاندر. وطرفینك ، منافع خصوصیه لرینی دها ایی تقدیر ایلیه‌جکلری‌ده شبهه‌سزدر. بزده بویکی تعدیلده اهلندن صادر اولوب رضاء طرفین ایله عقد ومحلنه مضاف اولان وعادات وانتظام عامه‌نی محافظه مقصدیله موضوع احکام قوانینی مخل بولنمیان بالجمله مقاولاتك عاقدلر ایچون معمول به ومعتبر اوله‌جغی قبول ایلدك . محل عقد اولان مال متقومی تداولی متعارف اولان بالجمله اعیان ، منافع وحقوقه تشمیل ایتدك بوصورتله تعهدات متقابله‌یی تردد وتشوشدن تخلیص ومعاملات مدنیه وتجاریه‌یه دهازیاده امنیت واستقرار بخش ایتدك .

کاتب عدل تشکیلاتی ، اموال غیر منقوله بانقه‌لری تأسیساتی ، زراعت وصنایع زراعیه‌نك ترقیسی ایچون قوتویه‌راتیفلرك تکثیر وتقویه‌سی ، بومؤسسات اقتصادیه‌نك زراعت بانقه‌سنك حمایه‌سنه وضعی ، محاکم شرعیه‌نك اصلاحی کبی تشبثات مهمهٔ عدلیه واقتصادیه ذکر واتیان ایدلمش ، اوقاف نظارتنك مساعیٔ مشکوره‌سی وکلای امتك انظار تقدیرینه عرض اولونمش ، امور مالیه‌ده ، مالیه ناظر محترمنك تشریحات واقفانه‌سی تأیید اولونه‌رق معارف ، دوناتماء پوسته وتلغراف حقنده‌کی تشبثات واجراات فعالات ارائه اولنمش وبیاننامه‌یه شوفقره ایله ختام ویرلمش‌در :

یاپدقلرمزی عرض ایتدك . اجراآت آتیه‌مزه دائر سزه پارلاق وغیرقابل اجرا وعدلرده بولونمیه‌جغز . باشلادقلرمزی اتمامه صرف مزید غیرت ایلیه‌جکز . امتیازلرینی ویردیکمز شمندوفرلرك برآن اول انشاسی ایله‌مهم اولان اروا واسقا وتیبیس عملیاتنك وبوللرمزك اکمالنه چالیشه‌رق مملکتمزی برآن اول وسائط ترقی وتمدن ایله تجهیز ایله‌مکه‌سی ایده‌جکز. تشکیلات سیاسیه‌مزك آراسنده‌کی موازنه‌یی دها متین ومنتظم برحاله افراغ ایچون قانون اساسی‌نك بعض ماده‌لرینك تعدیلنی مجلسکزه عرض ایده‌جك وتشکیلات اداریه ، اقتصادیه وعدلیه‌مزی‌ده اتمامه غیرت ایده‌رك مظاهر تمرکز دوام ایتدکجه ، محیطمزی قوانین استحصالیه‌نك تأثیرات مترقیانه‌سنی فیضدار قیله‌جق ومملکتك بوتون قوای فعاله‌سنی تشجیع ایلیه‌جك بر حال امنیت وسکونه افراغه صرف مساعی ایلیه‌جکز ومن‌الله‌التوفیق .

دیوان عالی

استانبول مبعوثی صلاح حجوز بك ، ازمیر مبعوثی عبیداه افندی ولازستان مبعوثی سودی بکلر طرفندن غازی احمد مختار وکامل پاشالر قابینه‌لری‌نك دیوان عالی‌یه سوقلری ضمننده هیئت مبعوثانه ویرلمش اولان تقریر ، هیئت مبعوثانده قبول اولونه‌رق تحقیقات ابتدائیه‌نك اجراسی قرعه ایله دردنجی شعبه‌یه حواله ایدلمش وشعبه‌جه اوراق لازمه‌نك جلبی وایجاب ایدن ذواتك ، افاده‌لرینه مراجعت اولونمق اوزره ، دعوتی صورتیله تحقیقاته باشلانمش‌در .

دعوت اولونان ذوات ، شعبه‌جه منتخب اون بش کشیلك بر هیئت طرفندن استجواب اولونمش‌در . شعبه ارکانی ٤٦ کشی‌در. بوهیئت استجواباتك نتیجه‌سنی شعبه‌نك هیئت عمومیه‌سنه بیلدیرمه‌سی واوراده‌ده آیریجه مذاکره ایدلمه‌سی طبیعی‌در .

استجوابات صالی (٨ تموز ٣٣٠) کونی اجرا اولنمش وایلك دعوته غازی احمد مختار پاشا ، نورادونکیان افندی ، عبدالرحمن، ضیا وسعید بکلر ، اعیاندن صالح ، مبعوثاندن محمد فوزی ، اسبق ویانه سفیری وتجارت وزراعت ناظری رشید ، معارف ناظراسبق داماد شریف پاشالر اجابت ایتمشلردر .

غازی احمد مختار پاشا ، برساعت قدر شعبه هیئت مخصوصه‌سنده ایضاحات ویرمش‌در . دیکر ذوات‌ده سؤاللره جواب ویره‌رك عسکری ایشلره مداخله ایتمه‌دکلرینی وبوجهتی قابینه رئیسی ایله حربیه ناظرینه براقدقلرینی سویله‌مشلردر .

ایلك دعوته داخلیه ناظر اسبق دانش ، عدلیه ناظر اسبق داماد عارف حکمت پاشا اجابت ایتمه‌دکلرندن تلغرافنامه‌لرله مطلقا مجلسده اثبات وجود ایتمه‌لری بیلدیرلمش‌در .

تدقیقات تاریخیه صحیفه‌لری :

اون برنجی عصرده عثمانلی مؤرخلری

حلبلی نعیما

نعیما ؛ وقعه نویسلرمز ایچنده فضل و عرفانی ، سلاست افکاری ؛ و قدرت تصویریله تمیز ایدنلردندر . هیچ بر عثمانلی مؤرخی اشخاصی تصویرده نعیما درجه‌سنده اقتدار کوستره‌مه‌مشدر.

حتی قاموس‌الاسلام مؤلفی دخی بوسوزی تصدیق ایله : «.. تاریخ عثمانیسی مشهور ومتداول اولوب عباره‌سی ساده و صورتا قبا کورینورسه‌ده ، وقایعی تصویرده‌کی مهارتی و اصابتی حقیقةً حیرت افزادر » دیر .

نعیمانك باشلیجه مأخذلری ؛ وجیهی ، کاتب چلبی فندقلیلی محمد خلیفه ودها سائر مؤرخلردر. برچوق یرلرنده صحیفه‌لر همان عینی کیدر . فقط مؤرخك کندیسنه خاص ، جانلی و مستهزیانه براسلوبله یازدیغی تصویرلر أنفسدر . تقلیدی غیرقابلدر. علم تاریخك دقایق وحقایقنه واقف اولان نعیما ؛ عربجه ؛ و توركجه پك چوق مؤلفاتی کوزدن کچیرمشدی. صفایی تذکره‌سی مؤلفی‌ده بوسوزی تصدیق ایله باقکز نه‌دییور : « فن تواریخده ممارستی و بووادیده خیلی مهارتی اولمغله مدت عمرینی تاریخ تحریری ایله‌کچیروب وقت ارتحالنه‌دك تدوین تاریخ ایتدیکی مشهور جهاندر .»

نعیمانك اصول تاریخی حقنده‌کی فکری زمانینه نسبتله بویوك برأثر وقوفه دلالت ایدر. نعیما؛ اصول تاریخیی، مؤرخلك اوصافی شو وجه ایله اکلاتیور :

١ — صادق القول اولوب اقاویل باطله و حکایات زایفه یازمیه . برخصوصك حقیقةً واقفی دکل ایسه مطلع اولانلردن تفحص ایدوب تیقن حاصل ایتدیکی موادی یازه .

٢ السنهٔ ناسده ، شیوع بولان اراجیفه التفات ایتمیوب وقایعك ماهو الواقعنی بیلن رجالك معتمد وموثوق اقوالنه رغبت ایلیه . زیرا نیجه امورك کیفیت وقوعی وسبب صدوری اربابنه معلوم ایکن عقول سخیفه اصحابی تصورات ضعیفه‌لرینه مبنی معنار ویروب غلطه ویاخود هیچ اصلی یوق سوزلر اشاعه ایدرلر . بین‌العوام شیوع بولمش بومقوله ترهاتی کرچك ظن ایدوب تفقد ایله‌دن نقل ایدوب یازانلر هرعصرده قتی چوق بولنور .

٣ — ضبط اولنه‌جق امور وحوادث کونیه‌نك نه‌قسمندن ایسه یالکز نقل وحکایتی ایله اکتفا ایتمیوب قصه‌دن حصه آنه‌جق کوسه‌لرده دقایق نافعه درج ایلیه [١] .

نعیما ؛ بوصورتله طقوز ماده اوزرینه بیان مطالعات ایدیور. نعیمانك فکرنجه برمورخ منصف اولمالیدر . « متعصب ومکابر ومتعشف ومتهاتر » اولمامالیدر . عباراتی غایت آچیق یازملیدر . « مغلق اصطلاحاتی ترك ایدوب سهولت زاتی ممکن تعبیرات اختیار ایله قاموسه محتاج لغات ومنشیانه اضافات واصطلاحات تاریخجه یاقشمز». وقایعی لطیف حکایه‌لر ومنظومه‌لرله سوسله‌مایدر. مؤرخ علم نجومه واقف ایسه : « فواعل اجرام علویه‌نك ؛ علی زعمهم مدبرات امر اطلاق ایدرلر ، قوایل اجسام سفلیه‌ده ظهور ایدن تأثیراتی وهیئت اجتماعیهٔ دولتده متبین اولان حالاتی تفقد » ایتملیدر .

نعیما ؛ فلسفهٔ تاریخیه‌یه اهمیت ویردی . أثرینك مقدمه‌سنده ابن خلدون اساسنه نظراً ادارهٔ حکومتدن ، حیات اجتماعیه‌دن بحث ایله‌مشدی . فقط تاریخ عمومی حقنده‌کی مطالعاتی صرف شرقه مخصوصدی . کندیسی برغمه سرایلرنی تصویر ایدرکن بوحالت روحیه‌یی پك آشکار کوستریور . « ... قلعهٔ برغمه امهات قلاع رومدن اولوب اول حصار سنکین بنیاد مناعت ومتانتده لانظیر واطرافنده بروجهله ظفر بولمق عسیر ایدی . نقل ایدرلر که نمرود جبارك تختکاهی ایمش .. السنهٔ عوامده مشهور واول دیار خلقنك لسانلرنده متواتر ومذکوردرکه بین‌الناس کون کورمز پادشاهی دیدکلری شخص که بضیلر اکا هشام بن علقی دیو نام سویلرلر، والعلم عنداه ، کویا اول دیارده اولمغین تحت‌الارض‌ده آنك ایچون سرایلردوزیلوب اول سرداب اکا یاپیلان سرایلردن اولمش اوله وبویله زعم ایدرلر. وانما تماشا ایدنلر دخی یر آلتنده اویله مکلف بنالری کوردکده اول روایاتی نوعما تصدیقه مجال بولورلر . واول ولایت خلقی بیننده نقل اولنورکه نمرود جبار اول قلعه اوزرنده اوتوروب استدکجه رده اولان شهردن صوایچرمش واماتخمین ایتدکلری مسافه‌یی عقل تجویز ایتمز » [١] .

نعیما ؛ عثمانلیلر ظهورندن ومؤسس سلطنت « عثمان بك » دن بحث ایدرکن باقکز نه سویله‌یور :

« صفحات ادوار وصحایف روزکار ازره کلك حکمت وخامهٔ قدرت ایله سنین مئین هجرت یشیر وندیر منوال مشروح اوزره رسم وتسطیر اولنه‌رق غرهٔ غرای قرن ثامن افق طلوعه مقارن و نوبت تحریك قلم عدالت رقم سلاطین سلیمان آیین عثمانیانه رسیده اولدی جناب کارکاه نسق‌ساز جهان وشیرازهٔ بند مجلد اسمان جل‌شانه وعظم سلطانه حضرتلرینك اقتضای حکمت علیه وسبق عنایت ازلیه‌سی تحدید قوای دین‌مبین واحیای سنن سیدالمرسلین ایچون علی وفق‌الباو اسباب خیر وصلاحی

[١] نعیما ؛ جلد ١ ص ٣٨ .

[١] نعیما ، ٢ ص ١٣٩ .

آماده ایدوب سبحهٔ صددانه قرن ثامنك فاتحهٔ غرهٔ غرابین والاترین قاطبه ملوك افاق اولان سلاطین آل عثمانك جواهر وزواهر خلانتلریله تزیین بیوروب تاریخ هجرت نبویه علی صاحبها افضل‌التحیه سکز یوز سنه‌یه قرین اولدقده ارادت علیه ومشیت‌الهیهٔ لم‌یزلیه برله آفتاب عالمتاب دولت ابدپیوند عثمانیانك جد امجد اعلالری ابولفتوحات والمغازی السلطان عثمان‌الغازی حضرتلری بدرقهٔ مهرتوفیق وظهور عم هدایت توفیق ایله پیرایه بخش سریر اسر اولدقده روزبروز شوکت اسلامیان وقوت دولت اهل ایمان مزداد وافزونتر اولدی » [١]

ینه نعیما : خاندان آل عثمانك محضا اعلای کلمة‌الله ایچون چالشدیغندن بحث ایله :

« قرن سعیدك اولندن بو وقته کلنجه فلله الحمد اعتصاب واخلاف سلطنت التصافلری انفاذ اوامر الهیه ایله ترفیه احوال عباد وبلاد وامضای سیوف وغزا وجهاده بذل مقدور وصرف جد وجهدنا محصورلر ایدوب ارای جهان ارالریله کردون عروس سلطنتی حلیه معدلتله آراسته وچهرهٔ مخدورهٔ مملکتی کلکونه حکم سیاست ایله پیراسته صفحهٔ ، جهانی مصقلهٔ عدل وداد ایله ژنکار ظلم وبیدادن رزدوده وهام کافهٔ انامه ظلال مرحمتلریله محدود قیلدیلر . واعلاء کلمهٔ توحید ایچون میدان غزاده تشمیرساق همت عالمکیر وتجرید شمشیر مغازی سمیر ایله شر ذمهٔ مشرکینی . . . . مقهور ومدمر وظلمت آباد شرك وکفر اولان اقالیمی مشکات شعائر اسلام ایله منور وصیت صولت خسروانه‌لری ومرحمت پادشاهانه‌لری فضای فسیحة‌الاجارده جلوه‌کر ومسامع عالمیانده . . . مقرطوتولوب ... » [٢] دییور .

نعیما ؛ مادیاته الك زیاده ایناناں مؤرخلردندر .

کندیسنك نظرنده قاعدهٔ اخلاق زمانه اویمقدر . أثرینك اکثر نقطه‌لرنده زایچه‌یه اعتقاد ایدن مؤرخ ، ادارهٔ امورده دائما اولورینه کیتمك ، تبصبص ایتمك طرفداریدر . فرط استقامت اونك نظرنده اکثریا موجب فلاکتدر .

کندیسی فرط استقامتدن بحث ایدرکن :

« هرعصرده استقامت صاحبی جمهوره مخالفت ایدن ، خصوصا وزرایه ونافذالقول وکلایه قارشو قویانلر منصبندن محروم ومحزون وملول اوله‌کلشدر . بویله امور مشکله‌ده حسن تدبیر ایله معامله وحیل حکیمانه ایله چاره‌سازلق ممکن ایکن اظهار صلابت ایدوب استقامتی اظهار وعزلتی اختیار ایتمکده اکرچه نیك نام تحصیلی متصوردر، لکن نیجه محظورات ومحذوراتی مستلزم امر مقرردر . [٣]

بزده نعیما قدر عصرینك حکمدارینی وزرا احوالنی بی طرفانه تصویر ایدن بر مؤرخ یوقدر . مثلا پادشاه عصر مدح ایدرکن باقکز نه سویله‌یور :

« پس مبداء سلطنت سنیهٔ عثمانی اولان قرن سعید ثامندن اشبو قرن ثانی عشر میمنت مقرونك اواسطی اثناسنده وقتاکه نوبت خلافت سنیهٔ عثمانی ودولت سلطنت بهیهٔ خاقانی خلاصهٔ دودمان اقبال ونقاوهٔ خانمان سلطنت واجلال دیهیم افروز مسند خلافت سریر آرای ملك دولت سلطان البرین والبحرین خادم الحرمین الشرفین خدیو کامکار خاقان بلند اقتدار ولی‌النعم عالم ملك رقاب الامم شوکتلو مهابتلو کرامتلو السلطان ابن السلطان الظافر فی‌الملاحم والمغازی شهنشاه جهان سلطان محمود خان المغازی ابن السلطان مصطفی خان علیه‌الرحمة والغفران حضرتلرینك جناب مهابلرینه کلوب انتساب باب دولتمأبلری ایله مشرفیاب اولوب .... [١] . ینه تاریخك دیکر بر صحیفه‌سنده عثمانلی خاقانلغنك سطوت وعظمتنی شو :

« دولت قاهرهٔ عثمانی برسلطنت جهانبانی درکه شان وشوکتلری یاننده ملوك اطراف ومکنتلرینه نسب سلاطین اکناف مساکین بی‌نوا وضعفای بی‌سروپاکبی درلر » [٢] کبی جمله‌لر ایله آکلادیر. نعیما ؛ تاریخك هرصحیفه‌سی اوقوندیغی زمان رجالك سوزلری ، ایجه نکته‌لری ، جانلی تصویرلری قارئی عادتا اوعصرده یاشاتیر. بوتون دولتلی وزیرلر ، قیدلری کورولن درد مندلر نظر دقت اوکنده تجسم ایله‌ر . مؤرخ ؛ ابشیر پاشانك طبایعنی شو صورتله تصویر ایدر :

« ابشیر پاشانك احوال وخصائلی حمق امیانه رعونتی ایله زهد بارد عامیانه کثافتندن ممتزج بر مشرب غریب صاحبی اولوب کمال غرور وزرات ایله دنیا ومافیهایه نظر استهانتله باقدیغندن کندویه حسن ظنی استعدادندن زیاده اولوب هزار وزرای عظام رسم داستانك بازوی بختی شکست ایلین کمال نحت دولتی زور بازوسنه نسبت کپازه قیاس ایدردی . وحرکات وافعالنك نتیجه‌سی بالجمله قهر رجال وجلب اموال وتربیهٔ خونه و تسلیط ظلمه ایکن ادعا واقوالی دفع رشوت واجرای حق و عدالته متعلق اولوب قولی فعلنه اویمز بردولتلو ایدیکه جور وجبروت ایله دنیایی خلقك باشنه تنك ایتمش ایکن : « بو دنیا معمور اولورسه بزم المزله اولور ودولته نظام ویررسك بز ویریرز » دیوب لسان حاله‌مهدیٔ آخر زمان وار ایسه بزز دعواسنی ایلیوب خلقدن اوتانمدوغی حیرت افزای عقلادر . » [١]

نعیما ؛ عثمانلی مؤرخلری ایچنده و جداً شاه بر اثر تاریخی یازمشدر. بوائرعصرك حیات اجتماعیه‌سنی، طرز تفکرینی، ذهنیتنی اکلامق ایچون قیمتدار بر وثیقه‌در. سلطان محمود خان اول دورنده متفرقه ابراهیم افندی‌نك مطبعه‌سنده بش یوز نسخه طبع

[١] نعیما : جلد ١ ص ٧ .

[٢] نعیما : جلد ١ ص ٨ .

[٣] نعیما : جلد ٢ ص ٤٤٣ .

[١] نعیما : جلد ١ ص ١

[٢] نعیما : جلد ١ ص ١٨

[١] نعیما : جلد ٦ ص ١٠

ایدلمش ، طابع طرفندن اوزون بر مقدمه یازلمشدر . بالآخره بیك ایکی یوز سکسان اوچده آلتی جلد اوزرینه طبع اولونمشدر. کندیسنك خط دستیله محرر فیض‌الله افندی وقعه‌سی آلتنجی جلدك باشنه علاوه ایدلمشدر. تاریخنك احتوا ایتدیکی وقایع بیك سنه‌سندن بیك یتمش سنه‌سی اوائلنه قدردر .

نعیا کیمیا وشعر ایله ده اشتغال ایدردی :

نعیانك شعر ومسلك ادبیسی ایچون تذکرهٔ سالم : « نوعی شخصنه منحصر برغریب وعجیب شاعر اولوب هردم فکر بشیری خیالنه نبشیر طریق وراحت وقامت بالای حسن ظنه خیاط ظن وقبا دوزی هربار مرادنجه قطع لباس التخمین سهولت ایلدیکندن زعمنجه ذاتی پوتهٔ معرفتك نفس کیمیای جاودانی ومحکمهٔ غیر مرضی ظاهر الخرف عقایدك عین القضاه همدانیسی اولوب فن ادبیاتده ماهر وتصوف غائب اولسه ایجادینه قادر کچینوب شول مرتبه‌ده دعوای مهارت ایلردی که رفتاری آینهٔ نمایشده کویا قصیدهٔ خمریه‌یی تصحیف وتبدیل الفاظنه خلل کلدین بعض تصرفله معناسن تغییر وتحویل ایتمك عندنده برشئ قلیل کورینوردی . بوندن ماعدا وکیمیوی عملردن بعض شیلر اظهار ایلردی . الحاصل بر حریف ظریف لاابالی مشرب وبرشاعر المذهب ایدی آنجق فتنده ماهر ونظم ونثرده قادر ایدی تواریخ آل عثمانده برمکمل ومفصل تاریخی ونظم ونثرده وافر آثاری وقصائد وغزلیات ومقطعات ومفرداتدن نیجه اشعاری واردی » [١] سوزلرینی سویلر .

صفائی تذکره‌سی : « عصرك شعراسندن ودهرك ظرفاسندن جزوئی وکلی وصولیله کیمیاساز حصول صواب وعقد سیماب اضطراب ایدن شاعر ساحردر » [٢] دیر .

ابن العارف نظام الدین

[١] تذکرهٔ سالم : جلد (ص ٦٨١ ـ ٦٨٢ .
[٢] تذکرهٔ صفایی :

محمد ماجد قره قاش بویوك تحافیه تجارتخانه‌سی

طوپدن وپراکنده صاتیش — شمسیه ، پالطو ، بویون باغی فابریقه‌لری

ایپکلی ویوکلی قوماشلر ، چارشافاق والبسه‌لکلر صوك موده آیاق قابلری معمولات داخلیه‌دن اولوب طرفزدن اعمال ایتدیریلن «سلطان عثمان قولونیاصویی» ئه‌سانسلر ، لوانطه‌لر ، فانیلا ، چوراب مندیللر ، بویونباغی ، کوملك یقه‌لر غایت ظریف پاره وقول چانطه‌لری ، توالت طاقملری هرنوع هدیه‌لك اشیالر ، بلوزه‌لر ، قوستوم طاییورلر ، ایچ واوست اتکلکلری الدیون قورسه‌لر وسائره وسائره

اخطار : رمضان شریفه مخصوص پك چوق یکی چشیدلرمز ورود ایتمشدر .

محترم مشتریلریمزه اهمیتله توصیه ایدرز : تجارتخانه‌مزی زیارت ایتمزدن مقدم بشقه مغازه‌لره مراجعت ایتمه‌ییکز .

آدرس : مرکزی : سلطان حمام جاده‌سی نومرو ١١ و ١٣

یکانه شعبه‌سی : محمود پاشاده شکرجی خان اتصالنده ٥٥ و ٥٧

دویچه بانق

DEUTSCHE BANK

برلین تاریخ تأسیسی ١٨٧٠

تماماً تأدیه ایدلمش سرمایه‌سی ٢٠٠,٠٠٠,٠٠٠ مارق
« احتیاط ١٠٧,٧٨١,٢٦٣ « ١٩١٠
حصهٔ تمتع توزیعاتی ١٨٩٩-١٩٠٣ یوزده ١١
« ١٩٠٤-١٩٠٨ « ١٢
« ١٩٠٩-١٩١٠ « ١٢,٥

شعباتی : برمم ، بروکسل ، درسده ، فرانقفورت (من اوزرنده) ، هامبورغ ، لایپزیغ ، مونیخ ، لوندره ، نورنبرغ ، ویسبادن .

درسعادت شعبه‌سی

مرکز عمومی : غلطه : وویودا سوقاغنده اناطولی عثمانلی دمیریولی شرکتنك بولندیغی ٢٥-٢٧ نومرولی ابنیه .

استانبول اجنته‌لغی : عشراففندی کتبخانه‌سی سوقاغنده باصمه‌جیان خانی .

وزنه معاملاتی : آلافرانقه ساعت ٩,٥ الی ٤
جمعه کونلری : « « ٩,٥ « ١

دویچه بانقك درسعادت شعبه‌سی : بالجمله معاملات صرافیه درعهده ایدر .

حساب جاری کشادی .

معین وعده‌لی وعده‌سز تودیعات .

تأمینات مقابلنده حساب جاری‌یه محسوباً تعویضات ، پولیچه وسندات استقونطوسی .

بالجمله مراکز مهمهٔ داخلیه واجنبیه اوزرینه جك وپولیچه‌لر اخذ واعطاسی .

هرمملکتده‌کی مراکز مهمه اوزرینه حواله‌نامه‌لر ، اعتبار مالی وتجاری مکتوبلری ، تحریراً وتلغرافله تأدیات امرلری اعطاسی .

بالجمله ممالك اوزرینه کشیده ایدیله‌جك عادی ویا اوراق تأمینیه‌لی حواله‌نامه‌لرك تحصیل واستیفاسی

سپارش و جلب ایدیله‌جك اشیای تجاریه مقابل اوراق تأمینیه‌لی قره‌دی کشادی .

حوله سندات‌نه قارشولق اقراضات .

محلی واجنبی بورسه‌لرنده اسهام وتحویلات بیع وشراسی .

اسهام وتحویلاتك محافظه‌سی .

دویچه بانقك درسعادت شعبه‌سی بروجه آتی شرکتلرك قوپون معاملاتی درعهده ایتمشدر .

اناطولی عثمانلی دمیر یولی شرکتی ، سلانیك مناستر عثمانلی دمیریولی شرکتی ، بغداد دمیریولی شرکت عثمانیه‌سی ، حیدر پاشا لیمان شرکتی ، مرسین ـ طرسوس ـ آنقره شمندوفر قومپانیه‌سی

دویچه اوریانت بانق اکسین که‌زل شافت

سرمایه‌سی ٤٠,٠٠٠,٠٠٠ فرانقدر

درسدنر بانق ، شاف هاوزن شربانق وراین ایله المانیا ملی یانقه‌لری طرفندن کشادایدلمشدر.

مرکزی : برلین . شعبه‌لری : هامبورغ ، استانبول ، بروسه ، مرسین ، آطنه ، دده آغاج ، ادرنه ، حلب ، اسکندریه ، قاهره منصوره ، مینه ، طنطه ، طنجه ، قازابلانقه .

غلطه‌ده شعبه‌سی : وویوده سوقاغنده آغوبیان خانده
استانبولده « : اوروزدی باق تجارتخانه‌سی قارشوسنده (جرمانیا) خانده
امتعه ده‌پوسی : استانبولده سرکه‌چیده کوپریلی خانده
بك اوغلی شعبه‌سی : جادهٔ کبیرده یانی بیراخانه‌سی قارشوسنده ٤٠٧ نومروده
قاضی کوی شعبه‌سی : واپور اسکله‌سی قارشوسنده
هرکون وزنه ساعت ٩½ دن ٤ ، قدر وجمعه کونلری ٩½ دن ١ ، قدر آچیقدر

تصرف صندیغی

دوویچه اوریانت بانق ودیعه قبول ایدر. ومودعلره یوزده ٣½ فائض ویریر.

٢٠٠ لیرادن دون مبالغ هرآن اخذ اولنه بیلور

مبلغ مزبوری تجاوز ایدن مأخوذات آنجق اولجه معلومات ویرمکله ایفا ولنور . شویله که : ١٠٠٠ لیرایه‌قدر مبالغ ایچون ٣ کونو ١٠٠٠ لیرایی متجاوز مبالغ ایچون ٣٠ کون اول اشعار اولنمق در.

بورسه معاملاتی

دویچه اوریانت بانقه‌سی کرك استانبول پیاسه‌سنده کرکسه اجنبی بیاسه‌لرنده پك زیاده مساعد شرائطله اسهام مبایعه وفروختیله اشتغال ایدر . بانقه‌نك وساطتیله مبایعه قلنان اسهام ایچون برسنه محافظه رسومی آلنماز . قره‌دی فونسیه اثریسیه‌ن تحویلاتی بدل اصلیسی تأدیه‌سنه قارشو سیغورطه ایدر وآنلری بیاسه رایجی اوزره اعطا ایلر .

استانبول شعبه‌سنده غایت مساعد شرائطله هردرلو امنیتی حائز « سیف » نام قاصه‌لر ایجار ایدر.

درسعادت بومونتی بیراخانه‌سی
MÜNCHNER BRASSERIE BOMONTI
CONSTANTINOPLE

BIERE BOMONTI

الك نفیس ولذیذ بوموتی بیره‌سی

فری کوینده‌کی فابریقه‌ده هرکون ١,٨٠٠,٠٠٠ لیتره بیره واردر..

لذت ـ تغذی ـ کیف ـ دفع حرارت

ژرماندره لوانطه‌لری وقره‌مانی وپودره‌لری روایحك ومسحوقلاتك فوق العاده لطیف والك مکمل ومفیدیدر